

Vlaams
Parlement

ingediend op **1089** (2016-2017) – Nr. 1
1 maart 2017 (2016-2017)

Verslag van de overlegvergadering

namens de Commissie voor Bestuurszaken,
Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid
uitgebracht door Marnic De Meulemeester

over de lokale financiën
met de commissies voor Samenwerking
van het Waals Parlement,
het Brussels Parlement
en het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap

Samenstelling van de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid:

Voorzitter: Mercedes Van Volcem.

Vaste leden:

Sofie Joosen, Bert Maertens, Marius Meremans, Willy Segers, Nadia Sminate, Peter Wouters;
Bart Dochy, Michel Doomst, Ward Kennes, Koen Van den Heuvel;
Marnic De Meulemeester, Mercedes Van Volcem;
Kurt De Loor, Els Robeyns;
Ingrid Pira.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Paul Cordy, Andries Gryffroy, Lies Jans, Kris Van Dijck, Karim Van Overmeire;
Jan Durnez, Martine Fournier, Katrien Partyka, Joris Poschet;
Lydia Peeters, Bart Somers;
Jan Bertels, Yasmine Kherbache;
Bart Caron.

Toegevoegde leden:

Chris Janssens;
Christian Van Eyken.

INHOUD

1. Verwelkoming	4
2. Toelichting door de delegatie van het Vlaams Parlement	8
3. Toelichting door de delegatie van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement	17
4. Toelichting door de delegatie van het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap	24
5. Toelichting door de delegatie van het Waals Parlement	27
6. Conclusies	32
Gebruikte afkortingen	36

De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid nam op 10 januari 2017 deel aan een overlegvergadering over de lokale financiën met de commissies voor Samenwerking van het Waals Parlement, het Brussels Parlement en het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap. Het Uitgebreid Bureau van 19 september 2016 had de commissie, bevoegd voor Bestuurszaken, gelast om namens het Vlaams Parlement aan deze overlegvergadering deel te nemen.

1. Verwelkoming

André Antoine, voorzitter van het Waals Parlement: Mijne heren voorzitters, geachte collega's, het Parlement van Wallonië heet u welkom.

We wilden deze ontmoeting organiseren om van gedachten te wisselen over de bestuurlijke organisatie van onze gewesten enerzijds en de financiering daarvan anderzijds. Voor het Waals Parlement heeft de Conferentie van Voorzitters op 13 oktober 2016 besloten om de leden van de Commissie voor Samenwerking hieraan te laten deelnemen. Elk ander deelnemend parlement heeft zijn eigen delegatie kunnen kiezen. Het Vlaams Parlement heeft bijvoorbeeld zijn commissie bevoegd voor Binnenlands Bestuur afgevaardigd.

Het onderwerp dat ons vandaag aanbelangt, is dat van de lokale overheden, hun organisatie en financiering. Het gaat hier om een complex probleem dat zich hoofdzakelijk op gewestelijk niveau afspeelt en werkt via de organisatie van gewestelijke dotaties, de voogdij, de organisatie van de relaties tussen het OCMW en de gemeenten, tussen de gemeenten en – met uitzondering van Brussel – de provincies. Aan Vlaamse zijde heeft op dit laatste vlak een zeer ingrijpende hervorming plaatsgevonden.

We weten ook dat via een hele reeks politieke akkoorden een contractualisering is aangekondigd voor de toekomst, waarbij de gemeenten naar strategische plannen zal worden gevraagd. Het betreft een breed onderzoeksdomein dat voor de parlementariërs uiteraard van groot belang is. Dit is een eerste thema.

Een tweede thema, en Charles Picqué heeft hieromtrent een uitstekend initiatief genomen met onze vrienden van het Brussels Parlement, is de hele problematiek rond de ESR-normen die we al hebben kunnen aanbrengen binnen de CALRE. Er is sprake van een vorm van onrecht met betrekking tot de boekhoudkundige verwerking van overheidsinvesteringen, want we moeten binnen het jaar de volledige investering afschrijven. Dat is heel anders dan de privébenadering. Dit is een thema dat met de Europese autoriteiten moet worden besproken.

Als derde element is er de relatie met de federale overheid, want een deel van de gemeentelijke bevoegdheden heeft een link met het federale niveau – ik denk aan de politiezones, maar ook aan de vertragingen in de op federaal niveau ontvangen belastingen waarop onze gemeenten opcentiemen heffen. Dit is ook een belangrijk gespreksonderwerp.

Er zijn kortom onderwerpen te over. Dit zijn materies die ons als parlementsleden na aan het hart liggen. We zijn bovendien zeer betrokken bij het lokale leven. We kennen het lokale weefsel goed, want we zijn burgemeesters of schepenen of zijn dat geweest en vandaag moeten we via de parlementen uiteraard het perspectief van die gemeenten in de gaten houden.

Mijnheer de griffier en ikzelf en het Bureau van deze vergadering zijn blij met uw komst. Er wordt uiteraard in een vertaling voorzien, zodat we elkaar volledig kunnen begrijpen en verstaan. Op basis van deze gesprekken kunnen we misschien een intraparlementaire samenwerking opbouwen.

We zien elkaar vaak op internationale gelegenheden om te leren wat er in andere landen gebeurt. Maar soms weten we niet eens wat er in ons eigen land gebeurt, terwijl er belangrijke hervormingen worden aangekondigd aan de Duitstalige, de Vlaamse en de Waalse kant.

Ik zal deze korte inleiding niet verder rekken. Ik geef nu graag het woord aan mijn collega's, opdat die ook kunnen aangeven welke doelstellingen ze zien voor deze gemeenschappelijke commissie van onze verschillende parlementen.

Jan Peumans, voorzitter van het Vlaams Parlement: Ik dank u, mijnheer de voorzitter, voor dit initiatief om een groot aantal parlementsleden bijeen te brengen, want we zijn ervan overtuigd dat we samen een hele reeks gemeenschappelijke problemen kunnen aanpakken en regelen.

Ik denk ook dat het mogelijk is om van elkaar te leren. De manier waarop Wallonië met zijn gemeenten omgaat, is heel anders dan de werkwijze in Vlaanderen of Brussel, en vanuit die optiek lijkt het me interessant dat we hier vandaag bijeen zijn. Bovendien, mijnheer de voorzitter, kom ik bijzonder graag in Namen, de hoofdstad van Wallonië. Persoonlijk vind ik dat we hier altijd heel warm worden onthaald.

Ik vind dat deze bijeenkomst een goed vertrekpunt is, niet alleen om het probleem van de lokale besturen aan te kaarten. Er is ook een hele reeks andere zaken en ik hoop dat we die in de loop der komende maanden en jaren binnen andere commissies zullen kunnen bespreken.

Wat het Vlaams Parlement betreft: wij willen uiteraard met u samenwerken en we danken u opnieuw dat u ons in uw mooie parlamentsgebouw ontvangt.

Charles Picqué, voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement: Allereerst wil ik voorzitter André Antoine danken voor de ontvangst vandaag. Dit soort bijeenkomst moet worden opgevat als een vergadering die past binnen die vorm van federalisme die we elke dag voor ons zouden moeten zien, een federalisme dat zich alleen kan ontwikkelen wanneer we ruimte voor dialoog creëren met respect voor ieders competenties, ieders identiteit. Om te bereiken dat de burger kan zien dat er, ondanks de complexiteit van het land, sprake is van bereidheid tot dialoog, tot samenwerking in het belang van de vier entiteiten die hier zijn vertegenwoordigd en zelfs in het federale belang, want het is duidelijk dat alle machtsniveaus belang hebben bij dialoog en samenwerking.

We hebben concrete problemen te bespreken. Deze concrete problemen kunnen tot enigszins conflicterende standpunten leiden. We moeten het terrein in kaart brengen door onze informatie en onze zorgen met elkaar te delen, door elkaar ook wat beter te leren kennen, en door eventueel de mijnen op het terrein op te ruimen.

Ik denk dat ons federalisme vandaag een federalisme is dat we moeten zien als een troef en niet als iets waartoe we veroordeeld zijn. Ik heb altijd gepleit voor samenwerking tussen onze gefedereerde entiteiten. Ik wil niet zeggen dat we tot samenwerking veroordeeld zijn. Dat is niet de juiste term. Het is geen veroordeling. Het is een troef die we hebben. We hebben er alle voordeel bij om met al onze burgers samen te werken. Ons institutioneel systeem berust op het vermogen om aan te tonen dat we gemeenschappelijke projecten hebben, dat we gemeenschappelijke initiatieven kunnen nemen. Dankzij deze ontmoetingen kan er een positieve sfeer ontstaan, een geest van samenwerking.

Ik heb de gelegenheid gehad om Jan Peumans te ontmoeten om diverse onderwerpen te bespreken; dat was zeer nuttig. Dit betekent niet dat er zich geen

conflicten meer kunnen voordoen. Maar er moet allereerst dialoog plaatsvinden, voorafgaande gesprekken. Dat is onontbeerlijk als we deze weg willen voortzetten.

Ik dank u voor deze uitnodiging. Ik ben blij dat ik hier vandaag met u samen ben.

Alexandre Miesen, voorzitter van het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap: Mijnheer de voorzitter, bedankt voor de uitnodiging. Ik ben de vertegenwoordiger van de Duitstalige Gemeenschap van België. Het is interessant om deel te nemen aan deze bijeenkomst. Er liggen interessante projecten op tafel, projecten en voorstellen die ons allemaal aangaan, bijvoorbeeld de impact van de taxshift op de gemeentelijke financiën.

We komen regelmatig bijeen met vertegenwoordigers van de andere gewesten. Als we problemen hebben, is het interessant om elkaar op multilateraal niveau te ontmoeten. Het is belangrijk om bijeen te komen en van elkaar te leren, het warm water hoeft niet opnieuw te worden uitgevonden. We leven in België in een federale staat. Ik denk dat overleg ook op parlementair niveau van zeer groot belang is.

De media-aandacht is vaak gericht op de uitvoerende macht, maar ik merk dat de aandacht voor het parlementaire niveau zeldzamer is. Dat is nochtans volgens mij heel belangrijk. Ik denk dat deze bijeenkomst al een eerste succes is voor ons parlementair overleg.

Voor ons als Duitstaligen is dit een succes omdat we in België met z'n vieren zijn. Ik denk dat het belangrijk is voor de federale toekomst van België, al wil ik hiermee geen discussie op gang brengen of die specifiek uit de weg gaan. Ik dank u voor uw uitnodiging en kijk uit naar onze debatten.

André Antoine, voorzitter: Zoals collega Miesen voorstelde, moeten we misschien eens kennis met elkaar maken. Ik stel voor dat alle hier aanwezige parlementsleden zichzelf voorstellen, evenals hun politieke formatie en het parlement waarvan ze deel uitmaken.

Patricia Creutz-Vilvoye, Duitstalige Gemeenschap (CSP).

Freddy Mockel, Duitstalige Gemeenschap (Ecolo).

Peter Wouters, Vlaams Parlement (N-VA).

Michel Doomst, Vlaams Parlement (CD&V): Ik ben burgemeester van de mooiste gemeente van Vlaanderen. U weet natuurlijk welke ik bedoel en u bent altijd welkom in Gooik.

Marnic De Meulemeester, Vlaams Parlement (Open Vld): ik ben tevens burgemeester van Oudenaarde, in de mooiste regio van Vlaanderen, de Vlaamse Ardennen.

Koen Van den Heuvel, Vlaams Parlement (CD&V). Ik ben tevens fractievoorzitter van CD&V in het Vlaams Parlement.

Mercedes Van Volcem, Vlaams Parlement (Open Vld): Ik ben ook fractieleider in de gemeenteraad in Brugge. Ik vind nog altijd dat Brugge de mooiste stad is.

Nadia Sminate, Vlaams Parlement (N-VA): Sinds januari vorig jaar ben ik tevens burgemeester van Londerzeel.

Stefan Cornelis, Brussels Parlement (Open VLD): In Ukkel ben ik gemeenteraadslid. Dat is de mooiste gemeente van Brussel, nietwaar?

Annemie Maes, Brussels Parlement (Groen): Ik kom uit Jette en ben ook senator.

Fouad Ahidar, Brussels Parlement (sp.a).

Philippe Close, Brussels Parlement (PS): Ik oefen kleine functies uit binnen een kleine Brusselse gemeente.

Benoît Cerexhe, Brussels Parlement (cdH): Ik ben ook burgemeester van de gemeente Sint-Pieters-Woluwe.

Emmanuel De Bock, Brussels Parlement (DéFI): Ik ben gemeenteraadslid in Ukkel.

Isabelle Durant, Brussels Parlement (Ecolo): gemeenteraadslid in de mooiste gemeente van Brussel: Schaarbeek.

Gilles Mouyard, Waals Parlement (MR): Ik ben voorzitter van de Commissie voor lokale besturen, huisvesting en energie.

Jenny Baltus-Möres, Waals Parlement (MR): Ik maak deel uit van de Duitstalige Gemeenschap.

Maurice Mottard, Waals Parlement (PS): Ik vertegenwoordig het arrondissement Luik en ben burgemeester van Grâce-Hollogne.

Edmund Stoffels, Waals Parlement (PS): Iedereen zegt over mij dat ik een Waal ben die zich in het Duits uitdrukt om er geen doekjes om te winden. U hebt vast al begrepen dat ik uit de Oostkantons kom. Ik maak deel uit van de fractie van de PS en zetel in de Commissie voor lokale besturen.

Christine Poulin, Waals Parlement (PS): Ik ben ook burgemeester van de mooie gemeente Walcourt, in het arrondissement Dinant-Philippeville.

Carine Lecomte, Waals Parlement (MR): Ik kom uit de groene provincie Luxemburg. Daarnaast maak ik net als enkele van mijn collega's deel uit van de Fédération Wallonie-Bruxelles.

Dimitri Fourny, Waals Parlement (cdH): Bovendien burgemeester van de mooie stad Neufchâteau, in de Belgische Ardennen, in de provincie Luxemburg.

André Antoine, voorzitter: Ik wil toevoegen dat Jan Peumans lange tijd burgemeester van Riemst is geweest. Ik heb hem in die hoedanigheid leren kennen toen ik als minister bevoegd voor de luchthavens was, want Riemst was een naburige gemeente van een vliegveld en er was toen al sprake van een hoop lawaai. Charles Picqué is trouwens veel te bescheiden geweest. Hij is vergeten te zeggen dat hij als burgemeester van Sint-Gillis waarschijnlijk een van de oudste burgemeesters van het Brusselse Gewest is.

Ik ben zelf burgemeester van de gemeente Perwez en dat heeft één voordeel: het is het hoogste punt van Waals-Brabant.

Misschien kunnen we nu het onderwerp zelf aansnijden en horen wat iedereen te zeggen heeft over de gemeenten, hun organisatie en hun financiering en bekijken volgens welke werkwijze, met welk soort expertise we vooruitgang kunnen boeken inzake dit zeer uitgebreide thema.

Jan, ik richt me tot jou, want ik weet dat in Vlaanderen een aantal belangrijke hervormingen heeft plaatsgevonden, vooral inzake de relatie met de provincies en

de organisatie van het Gemeentefonds. Wellicht kunnen we van Vlaamse zijde een eerste getuigenis krijgen om deze realiteit beter te leren kennen.

2. Toelichting door de delegatie van het Vlaams Parlement

Jan Peumans, voorzitter van het Vlaams Parlement: Als gemeenten in Vlaanderen hebben we een probleem – de burgemeesters hier kunnen dat beter uitleggen dan ik – en dat is dat men ons een hele reeks bijkomende taken heeft opgelegd die bijkomende middelen vereisen. Die bijhorende middelen worden echter niet naar de gemeenten overgedragen. Dat is een eerste punt.

Ten tweede is bij ons een discussie gestart over de fusie van de gemeenten. Er zijn aanzienlijke verschillen inzake grootte van de gemeenten in Vlaanderen. De kleinste gemeente Herstappe, in de buurt van Tongeren, telt circa 80 inwoners. De grootste gemeente in Vlaanderen is Antwerpen, met 550.000 inwoners. Er is dus sprake van grote verschillen. Daarom is het voor de gemeenten niet altijd mogelijk alle taken uit te voeren die hen worden opgelegd.

Ik zou echter willen dat de leden van de commissie die concrete ervaring in deze materie hebben, zich hierover uitspreken. Ik ben al tien jaar geen burgemeester meer, dus ik sta niet meer op de eerste rij wat dit onderwerp betreft.

Koen Van den Heuvel: Om door te gaan op wat onze voorzitter zojuist zei: er is een decreet in aantocht over de integratie van de OCMW's in de gemeente. Daarna zullen we op lokaal niveau één enkele structuur hebben, een eenheid op politiek niveau. Op die manier kunnen we het sociale beleid versterken en efficiënter te werk gaan. In mijn gemeente is deze hervorming al grotendeels afgerond. Sinds 2015 hebben we ons voor 100% geïntegreerd, met één secretaris en één ontvanger. Al de ondersteunende diensten zoals de financiële dienst, personeelsdienst en ICT-dienst zijn nu volledig gefusioneerd.

In mijn gemeente hebben we een goed resultaat bereikt. Dit heeft ons in staat gesteld besparingen te realiseren, maar ook om het sociale aspect te versterken. Het doel is dat het decreet de integratie voor alle Vlaamse gemeenten verplicht stelt vanaf 1 januari 2019.

Er is ook een federaal element binnen deze discussie, namelijk de vraag of het OCMW als juridische structuur in de gemeente kan worden opgenomen. Dit moest federaal worden geregeld, maar dat is in dit stadium nog niet gelukt. Men vertrekt nu dus nog steeds van twee rechtspersonen, dat wil zeggen dat de rechtsfiguur van het vast bureau van het OCMW zal blijven voortbestaan. Dat zou in het decreet worden opgelost door te zeggen dat het college sowieso het vast bureau uitmaakt en de gemeenteraad sowieso de OCMW-raad. Dus dat zal wel lukken, maar ik moet eerlijk zeggen dat het de zaak eerder compliceert dan faciliteert. Maar dat is op een pragmatische Vlaamse of Belgische manier opgelost om alle evenwichten in dit land te behouden. Maar ik denk toch dat hier in de toekomst nog werk aan is.

Ook rond de provincies zijn er belangrijke evoluties in Vlaanderen, maar iemand anders zal dit wellicht willen toelichten.

Michel Doomst: De relatie met de provincies is inderdaad lang een discussiepunt geweest. Het gaat over de vraag of er tussen de gemeenten en Vlaanderen nog een intermediair niveau moet zijn en welke vorm dat tussenniveau dan moet aannemen. Dat moet dus worden verduidelijkt.

Wij hebben eigenlijk voor een zekere uitklaringsoperatie gekozen en de persoonsgebonden materies van de provincies overgebracht naar Vlaanderen en de gemeenten. De grondgebonden materies blijven bij de provincies. Nu is het de

volgende maanden en jaren zoeken en afwachten of de provincie zijn nieuwe rol effectief op het terrein kan invullen.

Dus één en ander is wel in beweging op het bestuurlijke vlak in Vlaanderen. Ik heb soms zelfs het gevoel: iets te veel in beweging. Het OCMW wordt in de gemeente geïntegreerd, wat de volgende jaren toch aanpassingen zal vergen. Tegelijk zijn wij over fusies van gemeenten aan het discussiëren. Het zou interessant zijn te weten hoe de andere regio's over fusies van gemeenten denken. Dat zou wel interessant zijn, omdat wij, en dan spreek ik persoonlijk, naar alternatieven aan het zoeken zijn.

Maar het grondprobleem is: sterkere bestuurskracht op lokaal niveau. En de vraag is: moet dat door een nieuwe fusieoperatie of kan dat door intensere samenwerking tussen gemeenten? Het zou misschien nuttig zijn om eens af en toe samen op het terrein af te dalen en een aantal experimenten op het terrein te bespreken. Zodanig dat we uit de parlementaire toren kunnen treden en af en toe op het vruchtbare veld samen ervaringen kunnen opdoen.

Marnic De Meulemeester: Een problematiek die zich op het federale niveau situeert, is de financiering van de lokale politiezones. De eengemaakte politie bestaat nu ongeveer vijftien jaar en de KUL-norm die indertijd werd vastgesteld door de Katholieke Universiteit Leuven is nu eigenlijk volledig voorbijgestreefd omdat er in die vijftien jaar toch veel omstandigheden gewijzigd zijn. De Financieringswet moet worden aangepast, maar blijkbaar slaagt men daar niet in.

Bepaalde politiezones zijn te klein om hun taken nog naar behoren uit te oefenen. Ik denk dat dit een van de problemen is waarmee alle gewesten worden geconfronteerd, en een problematiek die zeker aangekaart moet worden bij de federale overheid.

Nadia Sminate: De Vlaamse Regering probeert de lokale besturen te motiveren om op vrijwillige basis fusies aan te gaan. Dit gebeurt via een financiële stimulans van 500 euro per inwoner. Als twee of meer gemeenten besluiten te fuseren, wordt hun schuldenlast verlaagd, want de stimulans vanuit Vlaanderen wordt verstrekt in de vorm van een schuldvermindering.

Op dit moment hebben twee gemeenten al besloten te fuseren. Andere gemeenten zijn erover in gesprek. Dit is een vrij delicaat onderwerp op politiek niveau. Er is politieke moed voor nodig om fusies te overwegen.

Om u voorbeeld te geven: mijn gemeente telt 18.000 inwoners. De omliggende gemeenten hebben minder inwoners, maar ze worden geacht precies dezelfde taken uit te voeren als mijn gemeente. Ik ben er absoluut van overtuigd dat dit de manier is om in de toekomst aan bestuurskracht te winnen. Ondanks de genoemde subsidies heeft er tot op dit moment slechts één fusie plaatsgevonden. We moeten goed nadenken over hoe we dit in de toekomst gaan realiseren.

André Antoine, voorzitter: Als er geen verklaringen meer zijn van de kant van de Vlaamse afgevaardigden, dan kunnen onze Brusselse, Duitstalige of Waalse vrienden nu wellicht vragen stellen over de verschillende aangesneden onderwerpen: de integratie van OCMW en gemeente, de plaats van de provincies, de fusies van de politiezones of vrijwillige gemeentelijke fusies.

Dimitri Fourny, Waals Parlement (cdH): De stap naar een fusie van gemeenten op Waals niveau is lang geleden gezet, in 1976. In Vlaanderen uiteraard ook, maar u bent intussen veel verder gegaan in de reflectie over een fusie tussen de gemeente en het OCMW. We zijn dit debat ook in Wallonië begonnen maar het is op dit moment nog niet voldoende rijp. Er is een stap gezet, vooral voor de kleinste

gemeenten. Die kunnen over een eigen ontvanger beschikken als ze dat willen. Dit geldt voor gemeenten van minder dan 10.000 inwoners.

U sprak over de fusie van de politiezones, maar ik zou graag meer willen horen over de brandweerzones. Dit is een debat dat ons op financieel vlak echt zorgen baart. We weten dat de op touw gezette hervorming op dit moment gevolgen heeft op het terrein. Er zijn grote problemen voor wat de samenstelling van bepaalde zones betreft. Er zijn nog belangrijkere problemen: de bepaling van het statuut van een groot aantal personeelsleden, de financiering en vooral de onderfinanciering op federaal niveau, want de onder de voorgaande legislatuur aangegane verbintenissen zijn tot op dit moment niet nagekomen. De inspanning verplaatst zich dus naar het niveau van de gemeenten. We hebben op Waals niveau te maken met grote problemen in dit verband. Ik zou graag een mening of een commentaar van uw kant willen horen over dit onderwerp, want dit onderwerp is niet aangesneden in uw verschillende tussenkomsten.

Isabelle Durant, Brussels Parlement (Ecolo): Ik wilde u wat vragen stellen over de fusie tussen het OCMW en de gemeente. Ik ben niet enorm enthousiast, maar tegelijk wil ik graag horen wat u hierover denkt. Ik kan begrijpen dat het nuttig is schaalbesparingen te realiseren inzake IT, human resources en dat soort zaken. Dat zijn zaken die mij logisch lijken en waarvoor bovendien geen fusie of verandering nodig is. Dit is eerder een samenwerking die op lokaal niveau kan worden georganiseerd.

Wat me wel zorgen baart, zijn het toch wel vrij specifieke aspect van een raad voor maatschappelijk welzijn en de behartiging van individuele dossiers die iets heel anders zijn dan wat er normaal in een schepencollege wordt behandeld. Hoe denkt u de specifieke aspecten van het werk van het OCMW te behouden?

We hebben dit debat aan Franstalige kant gevoerd met de verschillende Franstalige politieke families. A priori zijn we het niet per se allemaal eens, maar we zijn toch niet erg enthousiast. Niet om redenen van schaalbesparingen, want het is waar dat dat een goede zaak zou kunnen zijn, maar daarvoor is geen fusie nodig. Het gaat wel om het behoud van het specifieke van het OCMW.

Met name in Brussel worden wij massaal met armoede geconfronteerd en met de kwestie van specifieke benaderingen voor personen die, zoals in alle grote steden, in grote moeilijkheden verkeren. We zijn sterk gehecht aan dit specifieke aspect van het OCMW. Ik zou graag willen weten hoe u dit ziet. U sprak in dit verband over het vast bureau en het college.

Stefan Cornelis, Brussels Parlement (Open Vld): Ik zou ook willen weten in welke mate deze fusie tussen het OCMW en gemeenten is gerealiseerd. Is dit in alle gemeenten gebeurd of zijn er verplichtingen in dit verband?

Gilles Mouyard, Waals Parlement (MR): Ik wil de diverse deelnemers er even op wijzen dat voor heel wat aangesneden onderwerpen (hulpverleningszones, politiezones, integratie OCMW en gemeente) er een interventie van het federale niveau nodig is. Ik vraag me af of we in het kader van deze samenwerkingscommissie op een gegeven moment niet met het federale niveau moeten overleggen om te proberen efficiënt vooruit te gaan.

Ik richt me tot mijn Parlementsvoorzitter, want artikel 51 van het reglement van het Waals Parlement stelt: het Parlement vormt een commissie die als doel heeft de samenwerking tussen Wallonië, de Federale Staat, de andere gewesten en de gemeenten te bevorderen. Ons reglement laat dit dus toe en het kan een manier zijn om snel en efficiënt vooruitgang te boeken en eerlijk van gedachten te wisselen tussen de verschillende parlementaire niveaus in dit land.

Een specifieke vraag: is de fusie van de gemeenten een initiatief van de Vlaamse Regering? Stond het in het regeerakkoord of was dit al een initiatief van voorgaande regeringen? Ik zou hier graag opheldering over krijgen.

Benoît Cerexhe, Brussels Parlement (cdH): Ik heb de reflecties over de toenadering of de fusie tussen gemeente en OCMW gehoord. Ik sluit me min of meer bij Isabelle Durant aan, namelijk: hoe ver gaat dit?

In Brussel is er al een aantal gemeenten dat op vrijwillige basis synergieën heeft ontwikkeld tussen de gemeente en het OCMW, op het vlak van personeelsbeheer, inzake IT-beheer of zelfs financieel beheer. Dat verloopt goed, maar daarbij wordt het sociale aspect van het OCMW behouden. Wilt u verder gaan en op gemeentelijk niveau ook de sociale diensten integreren? In elk geval zijn we in Brussel wat voorzichtiger.

Mijn tweede vraag gaat over de fusie van de gemeenten. Ik heb begrepen dat er op vrijwillige basis wordt gewerkt. Is er een inwonersaantal gedefinieerd vanaf waar men zegt: "Een gemeente met minder dan X-aantal inwoners is te klein om te beheren."? Of ziet u een dergelijke fusie voor alle inwonersaantallen?

André Antoine, voorzitter: Ik heb zelf ook twee vragen. Allereerst in het kader van de toenadering tussen OCMW en gemeenten: wie levert de sociale bijstand? Wordt er nog een speciaal apart comité voorzien of niet?

Mijn tweede vraag heeft betrekking op de provincies. Wanneer u het over de overdracht van bevoegdheden naar de gemeenten hebt, wat wordt er dan overgedragen en hoe zit het met de middelen?

Koen Van den Heuvel: Wat de integratie van het OCMW in de gemeente betreft, werken we tot eind 2018 in de klassieke organen. Maar er zijn heel wat gemeenten die de fusie al hebben geoperationaliseerd, misschien zo'n 10 à 15% van de Vlaamse gemeenten. Op 1 januari 2019 zal de fusie verplicht zijn. Dat zal worden opgenomen in het nieuwe decreet Lokaal Bestuur.

Ik denk dat daar twee grote voordelen aan zijn. In eerste instantie zijn er de schaalvoordelen en efficiëntiewinsten. Zeker in kleinere gemeenten zullen de personeels-, ICT- en financiële diensten efficiënter kunnen werken. Tweede groot voordeel is dat het sociale beleid niet meer apart in een OCMW-orgaan zit maar op de belangrijkste politieke fora in een lokaal bestuur, namelijk het schepencollege en de gemeenteraad, aan bod komt. Vroeger had de OCMW-voorzitter enkele keren per jaar een onderhoud met de burgemeester, voor een stuk ook afhankelijk van de cultuur in de verschillende gemeenten. Nu vormt het sociaal beleid een wezenlijk onderdeel van de gesprekken in het schepencollege.

Natuurlijk is er het aspect van de individuele dossiers. Daarom zal men een bijzonder sociaal comité voorzien, samengesteld uit mensen die geen zitting hebben in de gemeenteraad. Dat blijft dus een orgaan waarin niet-gemeenteraadsleden welkom zijn, waarin deskundigen in een sfeer van vertrouwelijkheid de individuele sociale dossiers kunnen behandelen.

Daar is wel nog wat discussie over. Er zijn ook ideeën om dat bijzondere sociale comité een zekere adviesbevoegdheid te geven rond algemene sociale thema's, maar dat is een punt dat we tussen de meerderheidspartijen nog verder moeten uitklaren. Maar heel belangrijk is natuurlijk dat de individuele sociale dossiers niet op de tafel van het schepencollege komen, maar dat die in een apart bijzonder sociaal comité blijven.

Het stimuleren van vrijwillige fusies stond in het regeerakkoord van deze regering. De Vlaamse Regering heeft hier ook effectief een kader voor uitgewerkt. Wat houdt dat in? De Vlaamse Regering stimuleert vrijwillige fusies door een schuldverlichting van 500 euro per inwoner mogelijk te maken.

Momenteel lopen er twee fusieoperaties, in Limburg tussen Meeuwen-Gruitrode en Opglabbeek en in Oost-Vlaanderen wordt er gesproken over een fusie tussen Kruishoutem en Zingem. De betrokken gemeenteraden hebben dit al goedgekeurd, dus wellicht zullen die fusieoperaties doorgaan. Er zal daar dus een schuldverlichting komen van 500 euro per inwoner. Er is ook administratieve ondersteuning en er is de garantie dat de fusiegemeente via het Gemeentefonds gedurende een tijd een even grote dotatie krijgt als de twee aparte gemeenten. Op die manier wordt dus het effect op het Gemeentefonds, in de vorm van een mogelijk kleinere dotatie, geneutraliseerd.

Er worden links en rechts nog wel wat gesprekken over fusies gevoerd. De gemeenten hebben nu de tijd tot eind 2017 om effectief tot een fusie over te gaan. Dat is eigenlijk nogal krap. Ik verwacht dat het debat open zal blijven naar de volgende verkiezingen en dat mijn partij zal pleiten om die vrijwillige fusies wat meer tijd te geven. Wij vinden dat men het stimulkader meer tijd moet geven om te laten rijpen, maar dat is dus een discussie die we in 2019 verder gaan voeren.

Michel Doomst: Ik hoor de suggestie van de collega om het federaal niveau op een bepaald moment bij de gesprekken te betrekken. Ik vind dat een goeie suggestie omdat we met een aantal lokale uitdagingen zitten die te maken hebben met politie en brandweer. De grote belofte van de fiftyfiftyverhouding wordt absoluut niet gehouden. Toen ik in het federaal parlement zat, waren er daarover veel 'belles intentions' maar geen 'résultats'. Dus dat blijft een groot probleem en het is misschien niet slecht dat we in het kader van onze besprekingen hier wat druk uitoefenen om tot resultaten te komen.

Hoe zit dat nu met de provincies? Het was niet zeer aangenaam om de provincies een stuk te doen vermageren. Het was een moeilijk dieet maar de beslissing is dus genomen om persoonsgebonden bevoegdheden als cultuur, jeugd, sport en welzijn niet meer op provinciaal niveau te organiseren. De grote discussie was natuurlijk hoeveel financies dat vertegenwoordigt. Dat is een lange en moeilijke discussie geweest die ondertussen is afgerond. En waar nu de vraag is: hoe kunnen die provincies 'new look' zich positioneren in dat beleidsveld? De uitdaging zal ook zijn om een aantal van de valabele initiatieven die de provincies op het terrein namen, te behouden.

In het parlement zijn twee grote tendensen aanwezig. Sommigen zien 'le début de la fin' van de provincies. Anderen zeggen dat de provincies democratisch zijn verkozen en dat ze nu de volle ontwikkelingskansen in hun grondgebonden materies moeten krijgen. Maar momenteel zitten we in een soort overgangspositie waarin we kijken wat de afslanking in de praktijk geeft en wat op lange termijn de beste oplossing is.

André Antoine, voorzitter: U spreekt van een overdracht van provinciale bevoegdheden naar de gemeenten. Voor wanneer zou dat zijn?

Koen Van den Heuvel: Vanaf 2019. Ik ken de lijst niet uit mijn hoofd, maar ik denk dat er vooral bevoegdheden worden overgedragen van de provincie naar Vlaanderen. Slechts een beperkt aantal taken, ook op cultureel vlak, gaan naar de gemeenten. Voor de stad Antwerpen is er een pragmatische oplossing gekomen om alle provinciale musea en culturele instellingen in een soort stichting te steken, wat eigenlijk een afkooksel is van een provinciale organisatie.

Jan Peumans: Er komt ook een vermindering van het aantal gedeputeerden en een halvering van het aantal provincieraadsleden. Limburg ken ik het beste. Die provincie valt terug van 65 op 35 provincieraadsleden en van zes op vier gedeputeerden.

Michel Doomst: Ik wil nog aan mevrouw Durant zeggen dat de integratie van OCMW en gemeente in Vlaanderen bijna spontaan van onderuit is gegroeid. Dit wordt niet als dwang aan gevoeld, men voelde lokaal dat OCMW en gemeente geen twee afzonderlijke eilanden mogen blijven. Het gemeentelijk beleid moet in al zijn aspecten sociaal zijn. Dus is het niet goed om dat op een apart eilandje te isoleren. Dus, ik wil maar zeggen dat dit niet door Brussel is opgelegd maar het echt van onderuit is gegroeid.

Koen Van den Heuvel: CD&V heeft natuurlijk een hele reeks lokale mandatarissen, burgemeesters en ook OCMW-voorzitters. Tijdens de voorbereiding van dit decreet hebben we ons vaak de vraag gesteld: gaan onze OCMW-mandatarissen niet de indruk krijgen dat wij hun autoriteit aantasten? Maar dat was niet het geval. In de loop van de voorbije maanden is alles zeer soepel en zonder botsingen verlopen. Mogelijk is er hier en daar wel een sterke OCMW-voorzitter die zich gedupeerd voelt, maar binnen onze partij, en ook binnen mijn gemeente, heeft dit proces al jaren geleden vorm gekregen en kent het een breed draagvlak.

Nadia Sminate: Ik zou willen terugkomen op de hervorming van de brandweer. Ik begrijp de zorgen van mijn collega's goed. Volgens mijn ervaring in mijn eigen zone gaat het hier om een kunstmatige constructie en ik denk dat die te wijten is aan de wijze van financiering. De financiële steun die tijdens de vorige legislatuur is beloofd, is er nooit gekomen. Dat heeft als consequentie dat we een bepaalde verdeelsleutel hebben toegepast. Een reeks beschermde gemeenten hebben hun dotaties opeens zien toenemen, soms zelfs verdubbelen. Het resultaat is dat die beschermde gemeenten zitten navelstaren en niet kijken naar het belang van de zone. Er is dus echt een probleem van financiering van die zones.

Edmund Stoffels, Waals Parlement (PS): Ik zou graag verder willen ingaan op de fusie van de gemeenten. Als ik het goed begrijp, gaat dit gepaard met een schuldverlichting van 500 euro per inwoner. Zolang het aantal betrokken inwoners niet erg hoog is, zal dat budgettair geen grote rol spelen. Maar de schuld op zich verdwijnt niet, ze wordt overgenomen door een ander bestuursniveau. Dit versterkt uiteraard de investeringscapaciteit van de gemeenten die daar grote nood aan hebben. Maar in het hypothetische geval dat vrijwel alle Vlaamse gemeenten zouden willen fuseren: heeft men berekend wat dat het Vlaamse Gewest zou kosten? Volgens een snelle berekening zou dat gaan om een bedrag van ongeveer 3,5 miljard euro. Dat zou een impact hebben op het beleid en men zou waarschijnlijk moeten compenseren via andere maatregelen met betrekking tot de aan de lokale besturen toegekende steun.

Tot op heden is dit niet aan de orde, want slechts enkele gemeenten willen een fusie. Maar stel dat er meer gemeenten gaan fuseren, hoe gaat u dan te werk?

Gilles Mouyard, Waals Parlement (MR): Mijnheer de voorzitter, ik heb de indruk dat we bij ons in Wallonië de helft van de weg hebben afgelegd, want tijdens een eerdere hervorming hebben we besloten dat de voorzitter van het OCMW in het schepencollege zou zetelen.

Er is ergens een wil tot integratie, een wil tot meer uitwisseling tussen de gemeente en het OCMW, maar dit is vooralsnog het enige dat er is gebeurd. De 'Code de la Démocratie Locale' bepaalt dat er een keer per jaar een gezamenlijke raadsbijeenkomst is, maar meestal is dat een mooi feest dat verder niet veel nut heeft. Ik denk dat we op Waals niveau moeten nadenken en ons door de Vlaamse ervaringen

moeten laten inspireren. Ik denk dat er bereidheid bestaat om dit te doen, want in de gewestelijke beleidsverklaring van deze Waalse regering bestaat de overweging om naar de mogelijkheid van fusies of grotere toenaderingen tussen gemeenten en OCMW's te gaan. Op dit moment denk ik dat dit dossier om interne politieke redenen bij bepaalde partijen in de ijskast is gelegd, maar het zou wijs zijn als wij hier op Waals niveau opnieuw over zouden nadenken.

Om Isabelle Durant te antwoorden: de diensten kunnen op nuttige wijze worden gefuseerd in termen van schaalbesparingen en efficiënt werk en nog altijd een specifiek orgaan voor de individuele dossiers behouden. Het bijzonder comité kan binnen deze structuur blijven bestaan. Dat zou geen probleem mogen opleveren.

Nu, met betrekking tot heel specifieke en bijzondere gevallen, is dit uiteraard nog steeds het aspect dat problemen oplevert, want neemt bij een fusie het aantal afgevaardigden af of niet? Dit zou logisch zijn, maar ik denk dat we op een bepaald moment naar dit soort details kunnen kijken en een uitspraak kunnen doen.

Emmanuel De Bock: Brussels Parlement (DéFI): De kostenvraag interesseert mij. Ik zou die vraag op lokaal niveau willen stellen, want wij hebben bijvoorbeeld de fusie van de sociale huisvestingsmaatschappijen meegemaakt. En wanneer we dat op korte termijn analyseren, levert dat niet per se een besparing op. Dat gebeurt allereerst, op een gegeven moment, via de harmonisering van de loonbarema's, bijkomende investeringen voor de verhuizingen en andere kosten. Dus deze kwestie interesseert mij. Hebt u krachtlijnen kunnen ontwaren in verband met de fusie tussen gemeenten en OCMW's? Is het duurder, goedkoper?

De kwestie van de provincies hoeven we in Brussel niet te stellen. Die hervorming hebben we al lang geleden gerealiseerd.

Wat de fusie van de gemeenten betreft, is het zeker waar dat het altijd beter kan, maar tegelijk is het zo dat de kleinste Brusselse gemeente meer dan 25.000 inwoners telt en de grootste bijna 200.000. Op dit vlak is dus eerder sprake van een voorbeeldige situatie en daarom stel ik andere vragen.

Ik geloof dat fusie geen antwoord op alles is. De intercommunalisering van een bepaald aantal diensten daarentegen lijkt wel een piste om te volgen, bijvoorbeeld voor zwembaden, sportterreinen en infrastructuur. Het zou misschien logisch zijn om een aantal van onze infrastructuren intercommunaal te maken om te bekijken of dit iets is dat kan worden behouden op het niveau van een gemeente of meerdere gemeentes. Maar wat we de voorbije jaren zien, is veeleer het loslaten van een aantal van die missies door de overheden omdat ze te duur zijn.

Tot slot ben ik zeker vragende partij om de federale partner op een bepaald moment rond de tafel te krijgen. Voor wat de hervorming van de politiezones betreft, is de update van de gegevens een echte uitdaging. Ik meen dat men ook in Brussel vragende partij is. De financiële draagkracht van onze gemeenten, de onroerende voorheffing, de update van de kadastrale gegevens: dit zijn essentiële uitdagingen waarin het federale niveau een verantwoordelijkheid draagt.

Dimitri Fourny, Waals Parlement (cdH): Ik denk dat de intercommunalisering effectief een uitdaging is in termen van overheidsinvesteringen. Het is belangrijk dat een aantal gemeenten rond een project wordt bijeengebracht, bijvoorbeeld voor de realisatie van sporthallen of inzake mobiliteit. Dat zijn grote uitdagingen die ons bezighouden, vooral op sportgebied. Is dat bij u ook het geval?

Een discussie hier in Wallonië heeft betrekking op de creatie van 'levensbekkens' ('bassins de vie') die een nog groter oppervlak vertegenwoordigen dan de intercommunales. Deze discussie heeft betrekking op onderwijs, werkgelegen-

heid, sociale steun en ook mobiliteit. Wordt er in Vlaanderen ook gesproken over de creatie van dergelijke levensbekkens, waarmee een hele reeks beleidslijnen kan worden samengebracht en bepaalde overheidsinvesteringen kunnen worden gerationaliseerd?

Philippe Close, Brussels Parlement (PS): Onze openbare ziekenhuizen zijn nog altijd afhankelijk van de OCMW's. Ze zijn gerationaliseerd binnen een structuur die de verschillende OCMW's en de gemeenten omvat, het IRIS-netwerk. Vandaag is dat trouwens een van de grootste Belgische netwerken van ziekenhuisbedden. Ik weet niet of er in Vlaanderen nog veel ziekenhuizen zijn die onder de OCMW's vallen. In de grote steden denk ik dat dit niet langer het geval is. Maar voor het geval dat dit nog bestaat, hebben ze een manier voorzien om dit te beheren, een specifieke werkwijze of niet? Wij hebben dit binnen een structuur gefuseerd.

Hoe heeft men in Vlaanderen de problematiek van de rusthuizen aangepakt? Een van de grote financieringsproblemen waar we in Brussel mee te kampen hebben, is de financiering van de openbare rusthuizen, want er is daar vandaag echt sprake van een verstoord evenwicht. Speelt dit aspect van beheer van rust- verzorgings- tehuizen een rol in de reflecties over de fusie?

Mercedes Van Volcem: Er was de vraag of de financiën van de Vlaamse overheid niet zouden ontsporen ingevolge de schuldovername bij fusies. Daar heeft de Vlaamse Regering op geanticipeerd in die zin dat de schuldverlichting gelimiteerd is tot 40.000 inwoners. Elke fusie heeft dus een maximum van 2 miljoen euro met een maximumbudget van 20 miljoen euro.

Er is een bijzondere procedure voorzien waarbij de betrokken gemeenteraden akkoord moeten gaan om tot een fusie te komen. Dat betekent eigenlijk ook de facto dat de politiek zich afschaft op een van de twee niveaus en dat mensen die zich misschien lang inzetten voor hun gemeente vrezen dat de politiek voor hen ook zal stoppen. Daar heeft men als maatregel voorzien dat er tijdelijk één schepen wordt toegevoegd voor deze gemeenten.

Natuurlijk, men kan lang discussiëren over fusies. Persoonlijk ben ik eerder voorstander van een verplichte fusie maar dan bekeken op een langere termijn, bijvoorbeeld op twaalf jaar of zelfs op achttien jaar. We moeten dat een beetje laten rijpen en tijd geven, niet bruuskeren. Als men dat op twaalf of achttien jaar zou bekijken, dan zouden veel politici daar meer bereid toe zijn, omdat er een overgangperiode is. Dat is mijn persoonlijk standpunt. Ik weet niet wat de mensen uit de andere gewesten daarvan denken.

Wij zijn voorstander van de integratie van het OCMW in de gemeente, omdat het sociaal beleid zeer belangrijk is voor een gemeente of een stad. En dat de mensen die zijn verkozen door de inwoners eigenlijk het best geplaatst zijn om over het sociale beleid te debatteren. Vandaag zien we in Vlaanderen vaak dat mensen die niet verkozen zijn, dikwijls diegenen die net niet verkozen zijn, naar het OCMW gaan. Het gevolg is dat de eigenlijke dialoog over het sociale beleid niet meer vaak op de agenda van de gemeenteraad komt.

Er is altijd discussie over de vraag naar efficiëntiewinst bij een fusie. In een eerste fase zie ik een schaalvergroting tot bijvoorbeeld minimum 15.000 inwoners per gemeente. In andere landen zoals Denemarken en Nederland zijn er veel grotere gemeenten, tot zelfs 50.000 inwoners minimaal per gemeente. De bevolking heeft voordeel bij een ambtenarenkorps dat voldoende kennis van zaken heeft, bij een organisatie waar er voldoende kan gedifferentieerd worden op nevenbevoegdheden, op diversiteit en op specialisatie.

Wat ik hier vandaag nog wil aankaarten, is het kader voor het wonen en de ruimtelijke ordening. Ik weet niet of dat leeft in Wallonië en Brussel. Brussel heeft al heel wat inspanningen gedaan, met aanpassingen van de woonbonus en zo meer. Maar in Vlaanderen hebben we veel verkavelingen, veel files. Als je veel files hebt, dan komt er natuurlijk een pleidooi vanwege academici, onder andere de bouwmeester, die zeggen dat iedereen in de stad moet gaan wonen. In Vlaanderen zijn de debatten daar heel hevig over. Zijn er vanuit de gewesten stimuli om bijvoorbeeld naar de stad te trekken? Leeft die discussie ook in Wallonië of is dat louter een Vlaams debat?

Peter Wouters: Ik wil een kleine aanvulling doen over de wortel van de 500 euro schuldverlichting. Dat wordt hier eigenlijk vrij negatief benaderd. Maar gemeenten die fusioneren zouden schuldenvrij kunnen zijn, waardoor er een investeringsportefeuille vrijkomt. Dat is een veel positievere benadering. Dan spreken we niet over een schuldverplaatsing maar over een investeringsverplaatsing.

Ik ben toevallig inwoner van die stad die hier daarnet vermeld is als zijnde een speciaal geval, Antwerpen. Maar door de fusie van 1993 in Antwerpen zijn we binnenkort wel af van de historische schuld van Antwerpen. Dus schaalvergroting kan echt wel werken om de schuld af te bouwen.

Er zijn op dit moment twee officiële fusiegesprekken bezig, maar er zijn ook veel informele gesprekken bezig. De kleinere gemeenten wensen vooral hun eigenheid te behouden. Grote steden daarentegen hebben een zekere expansiedrang. De randgemeenten praten met elkaar om eventueel via een fusie een dam op te werpen tegen die grote stad die uit haar voegen wil treden.

Bert Maertens: Ik wil even terugkomen op de vraag naar de verschillen tussen een fusie en een samenwerking op intercommunaal niveau. Ik ben burgemeester van Izegem, een kleine stad met 27.600 inwoners. We hebben een centrumfunctie voor de omliggende kleine gemeenten. We organiseren evenementen, er zijn scholen, ziekenhuizen, een zwembad, sportinfrastructuur, culturele infrastructuur, transport. Sommigen hebben de indruk dat men in de stad Izegem betaalt voor de anderen die aan de rand wonen, maar daar is men toe bereid, want men wil ook jonge gezinnen naar de stad trekken. Maar op lange termijn kan dit een probleem worden. De omliggende gemeenten willen niet meebetalen voor de centrumfunctie. Ze zeggen niet over de nodige middelen te beschikken. Zo komen we dan in de discussie terecht of de schaal niet moet worden vergroot. Als we de schaal vergroten, gaan alle inwoners betalen voor de dienstverlening.

Sommigen vrezen dat men bij schaalvergroting niet meer terecht zal kunnen in het gemeentehuis van de eigen gemeente, dat er geen nabijheidsdiensten meer zullen zijn. Ik denk echter dat het mogelijk is om dat organisatorisch allemaal te realiseren, daar ligt het probleem niet.

In Vlaanderen ziet men een beweging naar meer intergemeentelijke samenwerking. Ook in mijn regio met onder meer centrumstad Roeselare werken wij heel nauw samen: op IT-vlak, inzake personeel, archivering enzovoort. Omdat de fusies er niet komen, willen we dat nu op een hoger niveau tillen en beleidsmatig gaan samenwerken. Dan gaat het over effectiviteit, over een goed ruimtelijkeorderingsbeleid in de regio, over mobiliteit, over zorg, onderwijs, woonbeleid, economisch beleid enzovoort. Intergemeentelijke samenwerking kan je zien als een beheersmatig instrument om efficiëntie na te streven door bijvoorbeeld IT'ers te delen, door juridische diensten met elkaar te laten samenwerken enzovoort. Dan bekomt men schaaffecten die men natuurlijk ook in een fusie zou hebben.

Nadeel van een intergemeentelijk samenwerkingsverband is echter dat er toch wel een groot democratisch deficit is. Mensen in de gemeenteraad weten amper

wat er beslist wordt in die intercommunale, laat staan dat ze er directe inspraak in hebben. In theorie kan dat maar we weten allemaal dat het in de praktijk niet of nauwelijks gebeurt.

Verder mag ook de kostprijs van een intercommunale wel eens worden bekeken. Als je kijkt naar al die raden van bestuur, naar alle etentjes, geschenkjes enzovoort, die in intercommunales de revue passeren, dan denk ik dat we daar efficiënter kunnen gaan werken.

Voor mij is ook de aansturing van de diensten en het personeel belangrijk. Intergemeentelijk aansturen is zeer moeilijk, tenzij men een nieuw tussenorgaan met een eigen administratie creëert. Maar dan kan men de vraag stellen wat de meerwaarde is ten aanzien van provincie versus gemeente.

Vandaar vind ik het zeer goed dat deze Vlaamse Regering vandaag inspanningen levert om fusies te stimuleren. Het blijft nog vrijwillig en vrijblijvend. Goed, we hebben daar soms andere ideeën over maar dat zullen we in de toekomst nog zien. Intergemeentelijke samenwerking is op zich goed, maar het is zeker geen zaligmakende oplossing omwille van drie problemen: de kostprijs, het democratisch deficit en de aansturing. Ik vind dat toch fundamenteel als we spreken over de toekomst van onze lokale besturen en een efficiëntere, betere werking voor de inwoners.

Ook belangrijk is dat een inwoner zich absoluut niet kan identificeren met iets wat intergemeentelijk, interlokaal boven zijn hoofd zweeft. Een provinciale identiteit is er wel nog voor een stuk. Iedereen voelt zich West-Vlaming, Oost-Vlaming, Antwerpenaar, Henegouwer of Luikenaar. Intergemeentelijk bestaat dergelijke identiteit niet. Een logische schaalvergroting in de vorm van een fusie is wat ons betreft toch de oplossing.

3. Toelichting door de delegatie van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement

André Antoine, voorzitter: Ik richt me graag tot onze Brusselse vrienden om te horen wat de actualiteit en de ontwikkelingen zijn in onze hoofdstad.

Charles Picqué, voorzitter van het Parlement van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest: Wanneer we de geschiedenis van Brussel bekijken, stellen we al snel vast dat de situatie van de gemeenten voorafgaand aan de regionalisering niet al te schitterend was, maar dat de regionalisering, of in elk geval het federale proces en de regionalisering van het Gemeentefonds, een historische ramp is geweest voor Brussel. Dit wil zeggen dat een andere verdeelsleutel is toegepast en dat die een kolossaal chronisch tekort voor de gemeenten heeft opgeleverd.

De Brusselse gemeenten hebben dus zwaar te lijden gehad onder de regionalisering van het Gemeentefonds. Wat men moet weten is dat vandaag vijf van de tien armste gemeenten van het land Brusselse gemeenten zijn. Dat is bepaald indrukwekkend. Dit heeft ons ertoe gebracht de gemeenten te herfinancieren, met saneringsplannen en met een controle die je nergens anders in het land terugvindt. De helft van de Brusselse gemeenten valt onder een saneringsplan met een gewestelijk inspecteur die zijn bureau in elke gemeente heeft en alle gedane uitgaven in het oog houdt. Dat zal in Vlaanderen en Wallonië wellicht ook bestaan, maar daar is het eerder uitzonderlijk. Wij hebben een dagelijks financieel monitoringssysteem voor de helft van de gemeenten, plus de voogdij voor de andere gemeenten. Gemeenten als Brussel-Stad, Sint-Pieters-Woluwe en Ukkel hebben het wat gemakkelijker. Schaarbeek echter is een gemeente in moeilijkheden.

Er moet worden gezegd dat er in Brussel wel degelijk goede dingen zijn gedaan. Ik maak gebruik van de gelegenheid om toe te lichten hoe Brussel met bepaalde problemen is geconfronteerd, maar die heeft opgelost. Allereerst was er de finan-

ciële controle. Ten tweede zijn er veel contracten tussen geweest en de gemeenten afgesloten. Zo is onlangs een contract gesloten over grensoverschrijdende renovatieprogramma's voor verschillende gemeenten, waarbij die gemeenten ertoe werden gebracht om in die renovatiezones te werken.

Er zijn de fiscale harmonisering, gestart onder toenmalig minister Benoît Cerexhe. We hebben een fiscaal compensatiefonds opgezet dat maakt dat er beloningen zijn wanneer men zijn belastingen binnen de Brusselse gemeenten harmoniseert. Er is vooral ook de wens om bepaalde fiscale lasten vanwege het gewest te verlichten door dit te compenseren in termen van steun aan de gemeenten. Dit fiscaal compensatiefonds had betrekking op computers en diverse andere taken. Ik herinner me dat we twee of drie gemeentelijke taken hebben geannuleerd, hebben overgenomen en gecompenseerd.

Er zijn bevoegdheden overgedragen. Zo is er op dit moment een groot debat gaande over de overdracht van parkeerbevoegdheden. Dat is niet eenvoudig. Het kost veel tijd om met de gemeenten te onderhandelen, maar we hebben heel wat vooruitgang geboekt wat de samenwerking met de gemeenten betreft.

We hebben bepaalde zaken gefuseerd. Ik heb samen met de andere vrienden van de regering in de jaren negentig de fusie van de ziekenhuizen gelanceerd. Dat is een uitzonderlijk succes dat als voorbeeld wordt aangehaald. We hebben onlangs de twintigste verjaardag van die fusie gevierd. We hebben er het voornaamste ziekenhuisnetwerk van het land van gemaakt.

Soms stoten we ook op de limieten van bepaalde fusies. Wat bijvoorbeeld de huisvestingsmaatschappijen betreft, ben ik persoonlijk niet tevreden. Waarom niet? Omdat de belangen van de voormalige maatschappijen uiteenlopen. Dat is dus ook een probleem. We willen schaalbesparingen realiseren, maar blijkbaar liggen die fusies in feite aan de basis van financiële verspilling. Dit stellen we nu vast. Er ontstaat ook een kloof tussen de gemeenten, de verkozenen aan de ene kant en de inwoners aan de andere kant. Ik ben daar absoluut niet blij mee. De huisvestingsmaatschappijen hebben een sterke band met het sociale, gemeentelijke weefsel, het werk van de OCMW's enzovoort. Vandaar is fusie niet altijd een goede zaak. Je moet dat bekijken, de ene situatie is uiteraard de andere niet.

Wanneer we het over fusies hebben, moet u weten dat het bij een fusie in Brussel gaat over gemeenten met 150.000 à 200.000 inwoners. Tenzij we van negentien gemeenten naar zestien gemeenten overstappen, heeft dat niet veel zin. Daar hebben we al te maken met zeer grote schalen en met problemen inzake beheer, management en met afstand tot de inwoners.

Brussel heeft nog een andere bijzonderheid. Er is het noorden en het zuiden. Als je op geografische basis fuseert, fuseer je Anderlecht en Molenbeek met elkaar. Dan fuseer je twee extreem zwakke gemeenten. Wil je op geografische basis fuseren, dan fuseer je reeds sterke gemeenten als Ukkel en Oudergem. Of anders moet men op territoriaal onlogische wijze fuseren. Dit is dus niet eenvoudig, hier moet over worden nagedacht. Ik kom tot de conclusie dat er een juiste schaal nodig is die men moet vinden, wat niet eenvoudig is.

Ik ben ooit nog federaal minister geweest, bevoegd voor het grotestedenbeleid. Er is een gemeenschappelijk belang van de gemeenten, maar men moet onderscheid maken tussen grote steden en middelgrote steden, landelijke steden, landelijke gemeenten enzovoort. Daar moet je op letten. Ik denk dat we uit bijeenkomsten als deze veel overeenkomsten en veel gemeenschappelijke vragen, eisen en wensen kunnen halen. Maar er blijven verschillen die we niet mogen vergeten. Op een gegeven ogenblik gaat het belang van de grote steden in tegen dat van de middelgrote steden of de gemeenten. We moeten een gemene deler vinden, ermee

rekening houdend dat de belangen van de grote steden niet altijd dezelfde zijn als die van de middelgrote steden. U weet ook wel dat, toen er sprake was van een zekere hoeveelheid federale fondsen voor de grote steden, er toch wel enig verzet was vanwege de middelgrote steden. Dit moet u weten.

Ik sluit af met de zeer concrete zorgen die we hebben. Ik heb de cijfers inzake de vermindering van de werkloosheid gezien, u hebt die cijfers ook gezien. Ik vertel u wellicht niets nieuws: waar houden degenen die uit de werkloosheid zijn verdwenen zich schuil? Ze bevinden zich in een uitsluitingssituatie, met gevolgen voor de OCMW's. Laten we heel goed opletten dat de gemeenten geen extra lasten opgelegd krijgen via de OCMW's. U bent hier net zo goed bekend mee als ik.

Ik meld u nog dat de dotaties per hoofd van de bevolking in onze politiezones omzeggens het dubbele zijn van de Vlaamse en Waalse gemiddelden. Waarom? We weten dat het heel moeilijk zal zijn de KUL-norm opnieuw ter discussie te stellen. Bovendien zou de wijziging van de KUL-norm onvermijdelijk tot enkele conflicten tussen ons leiden. We hebben een reëel probleem: de overdracht naar de politiezones. Ik denk dat dit probleem niet alleen in Brussel leeft.

Er is ook sprake van een geleidelijke erosie van de belastbare basis voor de bijkomende gemeentebelasting. Ik begrijp dat men op federaal niveau naar middelen zoekt, maar daar zullen we het ongetwijfeld later nog over hebben. Het spreekt vanzelf dat onze capaciteit als gemeente om deze bijkomende lasten toe te voegen op een gegeven moment botst met het feit dat we de plafonds van de heffingen bereiken, die dan veel te hoog zijn. U kent dit probleem.

Tot besluit wil ik zeggen dat ik het volste vertrouwen heb in ons vermogen om gezamenlijke doelstellingen te vinden, ondanks de verschillen in statuut, ondanks de verschillen tussen de gewesten en in de manier waarop de gemeenten door hun gewest worden behandeld.

Ik wil daar nog iets aan toevoegen, namelijk het probleem met de inkohiering van de personenbelasting. De vertraging van de inkohiering is een vreselijk probleem, want ze schept onzekerheden over de toekomstprojecties. We moeten met de federale overheid een overeenkomst bereiken die ons garanties biedt. Indien nodig zouden we een vorm van inkohiering samen met de federale overheid kunnen toepassen.

Tot slot ben ik ervan overtuigd dat als het goed gaat met de Brusselse gemeenten, het ook goed gaat met het Brusselse Gewest. Dat is een heel goede zaak, want het Brusselse Gewest is toch een van de longen van onze economie. Maar ik zal u meteen geruststellen: Brussel is misschien een belangrijke hefboom voor de ontwikkeling, maar we hebben ook Vlaanderen en Wallonië nodig. Waarom? Omdat wij te klein zijn om investeerders naar de hoofdstad van Europa aan te trekken. We bereiken niet de kritische massa in termen van uitrusting en troeven die Brussel aantrekkelijk maken. Op een gegeven ogenblik zullen we dus ook moeten kunnen rekenen op de ontwikkeling van delen van Vlaanderen en Wallonië die dicht bij Brussel liggen. Dat is in ieders belang, want het stelt ons in staat om een aantal bijkomende voordelen in de verf te zetten die aan de rand van Brussel bestaan, zowel in Vlaanderen als in Wallonië. We hebben elkaar nodig. Vlaanderen en Wallonië hebben behoefte aan een Brusselse Gewest dat goed functioneert en wij hebben de bijkomende troeven van Vlaanderen en Wallonië nodig om Brussel op internationaal vlak te verkopen.

Isabelle Durant, Brussels Parlement (Ecolo): Ik denk dat het erg nuttig is dat we goed de context begrijpen waarin wij ons als Brusselaars bevinden. Zowel de meerderheid als de oppositie engageert zich in onze gemeenten en in het gewest voor een reeks buitengewoon belangrijke problemen. Ik wil twee dingen toevoegen aan wat de voorzitter heeft gezegd.

Het eerste is iets dat ons allemaal aangaat in onze relatie tussen het gewest en de gemeenten, namelijk de gemeentelijke schatkisten en de algemene dotatie aan de gemeenten, en de vraag naar de criteria van het Gemeentefonds. Charles Picqué heeft opgemerkt dat dit in het verleden het Brusselse Gewest veel heeft gekost. Ook vandaag blijft het voor iedereen een moeilijke evenwichtsoefening.

U weet dat wij in Brussel meer dan in de andere gewesten met een buitengewoon grote demografische inspanning worden geconfronteerd. We kennen een aangroei van de bevolking, vaak van armere afkomst of mensen met grotere problemen.

Ten tweede worden wij geconfronteerd met buitengewoon sterke elementen van armoede. De mensen die naar het OCMW komen omdat ze uit de werkloosheid geschrapt zijn, komen bij onze gemeenten en OCMW's terecht.

In dat opzicht is de derde zaak die ons kenmerkt dus de absolute noodzaak van overheidsinvesteringen. We moeten investeren omdat er een demografische boom in de scholen en de crèches is, we moeten bouwen omdat er plaatsgebrek is in de scholen, in de crèches, in de gehele basisinfrastructuur.

Dat brengt mij tot een laatste punt, namelijk het belang van de samenwerking van Walen, Brusselaars, Vlamingen en Duitstaligen rond de problematiek van het Europees Stelsel van Rekeningen, het ESR. Wij hebben in Brussel een interessant colloquium georganiseerd en een parlementaire resolutie over dat onderwerp goedgekeurd. Ik weet dat Wallonië en Vlaanderen er ook aan werken, en de Duitstaligen waarschijnlijk eveneens. Ik denk dat we daar moeten samenwerken om te trachten onze mogelijkheid om te investeren wat zuurstof te geven. In Brussel is het flagrant. Het is zo belangrijk omdat we grote investeringen nodig hebben en het ESR-stelsel ons verplicht om onze investeringen vanaf het eerste jaar in rekening te brengen. Dat is met het oog op een goed bestuur van de gemeenten en de gewesten gewoonweg onaanvaardbaar.

Dit is een punt waarop we meer zouden kunnen doen in termen van samenwerking tussen de gewesten en de gemeenten, om te trachten samen met andere Europese gemeenten en gewesten de regels te versoepelen en oplossingen te vinden om ons te helpen de overheidsinvesteringen aan te moedigen. In Brussel is dat essentieel voor de gemeenten.

Annemie Maes, Brussels Parlement (Groen): Het debat over de fusies of een betere samenwerking komt in Brussel vaak ter sprake, omdat de rest van België vindt dat we moeten fuseren en beter moeten samenwerken. Dat debat leeft dus in Brussel, want de Brusselaars zijn soms niet tevreden over de gang van zaken.

We hebben nog niet over de grenzen gesproken. Meer dan ooit worden we geconfronteerd met het feit dat de grenzen niet goed gedefinieerd zijn. Soms gaat het over de grenzen van de politiezones, maar ook in de gemeenten zelf zijn er problemen met betrekking tot de grenzen. Het weefsel van de gemeenten, van de stad is in de loop van de tijd veranderd. Mijn huis staat letterlijk op de grens, de voordeur is in Jette en de achterdeur in Koekelberg, en ik zou een boek kunnen schrijven over de surrealistische toestanden die dat kan meebrengen. Ik moet daar vaak om lachen, maar anderzijds is het toch ook wel een probleem. Men kiest verschillende soorten asfalt, verschillende wegen, dat zijn geen enorme zaken, geen onoplosbare problemen, maar we moeten er in Brussel en ook in de rand aan werken.

Ik merk dat men in Vlaanderen de Brusselse realiteit vaak niet kent. Een kleine gemeente in Brussel telt al gauw 50.000 inwoners. Er is de demografische boom die enorme gevolgen heeft. Al die mensen zoeken een crèche voor hun kinderen, iedereen wil zijn auto kunnen parkeren, dat zijn de problemen waarmee wij worden

geconfronteerd. Maar wat zien we? We zien dat gemeenten van 8000 inwoners, bijvoorbeeld in Vlaanderen, ons vertellen wat wij moeten doen. Maar het gemeentebeleid van kleine gemeenten extrapoleren, dat is moeilijk. Het is erg moeilijk om voor grotere gemeenten hetzelfde beleid te voeren.

Onze politieke groep wil geen taboes over de politiezones. Er is in Brussel heftig over gediscussieerd. Wat is de beste structuur? We moeten daarover nadenken. Maar wij stellen vast dat er taboes bestaan over de KUL-norm en over de actualisering van deze norm. De veiligheidsproblematiek is geïnternationaliseerd en als gevolg daarvan kan de KUL-norm niet langer geldig zijn voor de Brusselse zones. Nog deze week waren er problemen in de zone West, omdat er al jaren een onderfinanciering van deze politiezones is. Er mogen geen taboes over de fusies zijn. Wij zijn het erover eens dat we moeten samenwerken. Eventueel een gewestelijke zone, maar we zien effectief dat er een taboe rust op de samenwerking met de zone van Vilvoorde.

Een laatste zaak betreft de persoonsgebonden dienstverlening. Vanaf welk ogenblik kan men de burgers een dienstverlening garanderen? Vanaf welke omvang? Ook op dat vlak mogen er geen taboes bestaan.

Er zijn nog enkele gemeenten van 25.000 inwoners in Brussel en men zou die dus kunnen samenvoegen, maar er is niet veel speelruimte, want zodra er grotere gemeenten zijn, bijvoorbeeld van 80.000 of 90.000 inwoners, zal de persoonsgebonden dienstverlening minder kwaliteit bieden.

Benoît Cerexhe, Brussels Parlement (cdH): Ik heb geen enkel taboe inzake fusies, maar alleen op voorwaarde dat men ons aantoonst dat het beter zal werken als we samenvoegen. Wij hebben u daarnet het voorbeeld gegeven van de sociale huisvestingsmaatschappijen. Ik heb daar in financiële termen nog geen evaluatie van gezien, maar ik vrees dat de schulden na de fusie groter zullen zijn dan ervoor.

Anderzijds is er de nabijheidsrelatie en het vertrouwen van de bevolking in de politieke wereld. Ik meen dat het gemeentelijke niveau nog altijd het niveau is waar het grootste vertrouwen tussen de burger en zijn politieke verantwoordelijken heerst. Daarom ben ik er niet van overtuigd dat wat groot is ook beter werkt en dit type bevoegdheden beter zal beheren.

De kleinste gemeente van het Brusselse Gewest telt 25.000 inwoners en de grootste bijna 200.000. Ik weet niet of men dergelijke gemeenten nog moet fuseren. Een interessant debat dat we hebben gevoerd, dat we voeren en nog zullen voeren in Brussel, gaat over de vraag welk bestuursniveau of welk bevoegdheidsniveau het best werkt, omdat we vanwege het kleine grondgebied van Brussel een grote nabijheid hebben tussen het gewest en de negentien gemeenten.

Charles Piqué heeft daarnet naar het parkeerbeleid en het mobiliteitsbeleid verwezen. Het is inderdaad aberrant dat op een klein grondgebied zoals dat van het Brusselse Gewest negentien gemeenten elk een ander mobiliteitsbeleid hebben. U staat net als wij elke dag in de file en u weet dus ook wel dat we dit type bevoegdheid moeten harmoniseren. Het parkeerbeleid wordt nu met akkoord van de gemeenten op het gewestelijke vlak geregeld, met een algemeen parkeerplan voor het hele Brusselse Gewest. We zullen er dit jaar over debatteren in het kader van het stedenbouwkundig beleid en de hervorming van de Brusselse reglementering inzake ruimtelijke ordening. Wat doen de gemeenten en wat doet het gewest? Dat debat zullen wij vanaf begin volgend jaar in het parlement voeren.

Zoals reeds aangehaald, is de demografische explosie in Brussel van een heel andere orde dan in de andere gewesten. Achttien van de negentien Brusselse gemeenten kennen een sterke toename van hun bevolking. Vooral in de gemeenten van de

eerste kroon, maar ook in de tweede kroon, zien we een bevolkingsgroei met alles wat dit meebrengt in termen van behoeften en bijkomende investeringen.

Ik kom terug op de problematiek van de Europese regels die vandaag onze investeringsmogelijkheden blokkeren. U moet weten dat het geheel van de Belgische gemeenten goed is voor 30 miljard euro investeringen per jaar. 40% van de overheidsinvesteringen komen van de gemeenten. De Europese normen blokkeren vandaag echter onze mogelijkheden om te investeren. Toch hebben wij investeringen broodnodig in een gewest als het onze.

En bovendien – en daarom steun ik de suggestie dat we ook de federale overheid aan de tafel moeten brengen – kan men niet ontkennen dat er de voorbije jaren een overheveling van lasten van de federale entiteit naar de gemeenten is geweest. Ik ben niet tegen een verlichting van de belastingdruk, maar de taxshift zal een weerslag hebben op de financiën van de gemeenten. We hebben over de vertraging van de inkohiering gepraat. We hebben het over de dotaties aan de politiezones gehad. We hebben over de schorsing uit de werkloosheid en dus de weerslag op de OCMW's gepraat. We kunnen over de onderwerping van de intercommunales aan de vennootschapsbelasting praten. Dat is een hele reeks maatregelen die op het federale bestuursniveau gegrond logisch kunnen lijken – dat spreek ik niet tegen – maar die repercussies hebben voor onze gemeenten, dit terwijl wij investeringen en financiële middelen nodig hebben, onder meer om de bevolkingsgroei op te vangen. Er is bij ons ook de verarming van de bevolking, en ik moet zeggen dat dit ons enorm hindert om deze problemen op te lossen.

Emmanuel De Bock, Brussels Parlement (DéFI): Ik wil nog twee of drie elementen toevoegen. We hebben het nog niet over het onderwijs gehad, maar ik heb de laatste statistieken ter zake gezien en wij hebben vandaag in Brussel in onze gemeentescholen en middelbare scholen een klein procent leerlingen uit Vlaanderen en 20% uit Wallonië. Dat is normaal, want veel mensen uit Vlaanderen en Wallonië komen in Brussel werken. In mijn gemeente Ukkel woont 50% van de leerlingen van de gemeentescholen niet in Ukkel. Wij bouwen dus scholen, wij betalen scholen voor een bevolking die niet uitsluitend Brussels is. U kent dat fenomeen waarschijnlijk ook in de omgekeerde richting en op minder grote schaal, ik denk dan aan de universiteiten. Hoeveel Brusselse studenten bezoeken Vlaamse en Waalse universiteiten? Ons grondgebied is zo klein dat wij samen moeten nadenken over een aantal complementariteiten en overwegingen.

Ik denk ook aan de burgers. Ik woon aan de grens met Vlaanderen, tussen Ukkel en Linkebeek. Het station van Linkebeek overlapt het grondgebied van het Brusselse Gewest maar staat op Vlaams grondgebied. De tarieven zijn nog altijd niet geïntegreerd. Uiteindelijk nemen de mensen de trein niet en komen ze liever met de auto, want er is niet nagedacht over een betere manier van werken, met een grotere stedelijke zone, al was het maar op het vlak van de transporttarieven. We moeten daarom nog niet over fusies van gemeenten spreken, maar kunnen we niet nadenken over de uitdagingen die de gemeentelijke grenzen overschrijden, en op grotere schaal nadenken over zaken die echte problemen voor onze medeburgers zijn?

Tot slot wil ik een meer specifieke opmerking maken. Het Brusselse Gewest gaat van start met een grootschalige belastinghervorming. Er bestaat vandaag een echte complementariteit tussen de gemeenten en het gewest. Het gewest wil een aantal belastingen harmoniseren. Ik denk onder meer aan de belasting op de toeristische logies voor de hotels, waar het gewest een bijna minimale belasting heft die wordt aangevuld met gemeentelijke toeslagen. Bedoeling is om via echte samenwerking tot een fiscaal beleid voor de negentien gemeenten te komen, vastgelegd in een ontwikkelingsschema dat economisch uniformer en duidelijker is, zowel voor de consumenten als voor de ondernemers.

Ook die manier van werken kunnen we misschien delen. Ik beweer niet dat het een wondermiddel is. Ik zou graag weten hoe u op dat vlak functioneert. Ik zou graag meer weten over de overdraagbaarheid van de registratierechten, het Vlaamse systeem dat uitstekend was om jonge Vlaamse gezinnen de kans te geven hun eerste huis te kopen en dan later, na een gezinsuitbreiding, de registratierechten over te dragen naar de aankoop van een tweede, misschien groter huis. Het zijn modellen die onze eigen belastinghervorming hebben geïnspireerd. Wij hebben uiteindelijk andere en complementaire keuzes gemaakt, maar we hebben ons afgevraagd of we niet voor het Vlaamse systeem zouden kiezen. Ik geloof echt in de meerwaarde van vergaderingen zoals deze, ook om een nefaste concurrentie te voorkomen. Het is niet de bedoeling een nefaste concurrentie te scheppen, maar wel om lessen te trekken uit de voor- en nadelen van elke specifieke situatie.

Jenny Baltus-Möres, Waals Parlement (MR): We hebben van verscheidene personen gehoord dat men op het federale niveau een hele reeks beslissingen heeft genomen met bijkomende of negatieve lasten voor de gemeenten. Ik wil eraan herinneren dat er ook beslissingen genomen zijn die de gemeenten hebben geholpen en positievere budgetten hebben opgeleverd. Ik denk bijvoorbeeld aan de index, die 76 miljoen euro heeft opgebracht. Ik denk ook aan de grensgemeenten, die de budgetten met 12 miljoen euro konden verhogen. Ik denk aan de herfinanciering van de OCMW's in 2017, 92 miljoen euro, of aan de verlaging van de btw voor de schoolgebouwen.

Op het gewestelijke vlak heeft men herhaaldelijk positieve maatregelen genomen met een positieve weerslag op de gemeenten. We mogen trouwens ook het volgende niet vergeten: soms zijn we verplicht om bepaalde maatregelen te nemen die de oppositie en soms ook de meerderheidspartijen betreuren en die negatieve gevolgen voor de gemeenten hebben. Ik denk bijvoorbeeld aan de hulpelden voor de projecten van de gemeenten voor de constructie van gebouwen of wegen, de APE-punten of de quota voor groenestroomcertificaten. We zijn van 12% naar 15% gegaan in 2015. We hebben het percentage in 2016 nog moeten verhogen; dat heeft gevolgen gehad voor de Waalse gemeenten.

Daar moet ik aan toevoegen dat de belasting op de gsm's nadelige gevolgen heeft gehad voor de Duitstalige gemeenten. Ik zou andere voorbeelden kunnen geven. Ik denk dat het voor iedereen in deze vergadering duidelijk is dat we elkaar geen verwijten willen maken of elkaar willen beschuldigen maar de verwijten net achter ons willen laten. We moeten ons afvragen wat we in de toekomst kunnen veranderen. We moeten van elkaar leren, zien hoe de anderen het doen en wat we van elkaar kunnen overnemen.

Ik denk aan de fusie met de OCMW's. Persoonlijk kan ik geen oordeel geven over Brussel. Maar ik zie er een potentieel in voor het Waalse Gewest. Wat de fusies tussen de gemeenten in het Waalse Gewest betreft, hebben wij nog altijd gemeenten van 1000 tot 1200 inwoners; ik zie daar mogelijkheden. Dat wordt al heel concreet bestudeerd. We hebben in dit verband al veel bedenkingen van de andere collega's gehoord, ik vind dat erg positief.

Het is ook goed dat men de vertegenwoordigers van het federale niveau wil integreren, zodat ook zij zich over de dossiers kunnen buigen, vooral in het licht van hun verantwoordelijkheden. Wij willen echter niet in de plaats treden van de vertegenwoordigers van het federale niveau, ze moeten koste wat kost wel bij de gesprekken betrokken worden.

4. Toelichting door de delegatie van het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap

Alexandre Miesen, voorzitter van het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap: Qua oppervlakte telt de Duitstalige Gemeenschap 854 vierkante kilometer. Wij hebben 76.000 inwoners, een brandweerzone en twee politiezones. De provincie speelt eveneens een rol, maar daar kom ik later op terug.

Volgens artikel 139 van de Grondwet over de bevoegdheden van de gewesten kan men Waalse bevoegdheden overhevelen naar de Duitstalige Gemeenschap. Het betreft hier ook bevoegdheden van de gemeenten. Dat is met name het geval sinds 2014, want wij zijn intussen bevoegd voor de financiering van onze gemeenten.

Ik zal u een beknopt overzicht van ons gemeentebeleid schetsen. Ten eerste gaat artikel 139 over de overheveling van bevoegdheden, maar dat betekent niet dat onze gemeenschap volledig onafhankelijk is van het Waalse Gewest. Ik heb voor de grap over het België met vier gepraat, maar of we met drie, met vier of meer zijn, waar het op aankomt is dat we een deel vormen van het geheel en dat we bepaalde bevoegdheden samenbrengen en kijken hoe we ze samen kunnen beheren.

De Duitstalige Gemeenschap is afhankelijk van het Waalse Gewest. Een concreet voorbeeld: wanneer volgens artikel 139 bevoegdheden worden overgeheveld, betekent dat ook dat er moet worden onderhandeld over een budget, om die bevoegdheden te kunnen uitoefenen. Maar als het Waalse Gewest beslist om de begrotingen van sommige gemeenten op te trekken, zouden er ook dotaties voor de Duitstalige Gemeenschap moeten zijn. Dat is niet altijd het geval. Zoals mevrouw Baltus-Möres zegt, moeten we opletten voor deze nefaste gevolgen en aandacht hebben voor de mensen die erdoor worden benadeeld.

Onze gemeenschap is klein: 76.000 inwoners is niet veel. Veel Belgische gemeenten hebben meer inwoners. Om onafhankelijk te worden, moeten wij bepaalde sleutels gebruiken, onder meer de sleutel van de buitenlandse samenwerking met andere lidstaten, ook met buitenlandse partners, en partners in samenwerking met de gemeenten.

Als wij bevoegdheden willen behouden of via artikel 139 van de Grondwet overhevelen, is er een zeer belangrijk principe, dat van de vereenvoudiging van het bestuur en meer samenwerking met de gemeente. We hebben in de voorbije jaren veel gedaan om die doelstellingen te bereiken. Voor een van de doelstellingen, een meerjarenplan, hebben wij een dotatiesysteem ontwikkeld zodat onze gemeenten over een bepaald budget beschikken. Die budgetten worden voor specifieke doeleinden toegewezen en door een voogdijstelsel gecontroleerd. Wij hebben dit stelsel in het leven geroepen om een vorm van politieke autonomie in onze regio mogelijk te maken.

Wat de werking van onze gemeenten en hun onderlinge samenwerking betreft, hebben wij sinds de staathervorming net als Brussel een constitutionele autonomie verkregen, die wij onlangs al hebben toegepast. Mijn collega van Ecolo, die hier ook aanwezig is, heeft zich daarin verheugd. De burgemeesters mogen niet meer zetelen in het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap. Een minister van onze gemeenschap mag niet meer in de gemeenteraad van een van onze gemeenten zetelen en mag zelfs niet langer kandidaat zijn op het gemeentelijk niveau. Wij hebben ook bepaalde aanpassingen doorgevoerd, precies in de zetelverdeling.

In het Waalse Gewest worden de burgemeesters door de gemeenteraden verkozen en is de burgemeester dus niet noodzakelijk degene die de meeste stemmen op een lijst heeft gekregen. Ik noem deze voorbeelden omdat wij nu eenmaal klein

zijn en bepaalde aanpassingen op het gemeentelijke vlak nodig hebben, want het komt erop aan dat de gemeenten zo goed mogelijk samenwerken.

Mijn vierde en laatste opmerking heeft betrekking op de provincie. De provincie Luik is wat de plaatselijke besturen betreft nog altijd bevoegd voor ons Duitstalige grondgebied. Wij willen af van dat systeem waarin wij afhankelijk zijn van Luik. Wij willen via artikel 139 die bevoegdheden terugnemen, want het heeft geen zin dat we in de Duitstalige Gemeenschap plaatselijke besturen hebben en toch afhangen van Luik en zijn bevoegdheden, terwijl ons Duitstalige Gewest eveneens een wetgevende bevoegdheid heeft.

Dat is natuurlijk zeer beknopt, maar het zijn enkele bijzonderheden die nuttig kunnen zijn voor het debat van vandaag.

Freddy Mockel, Duitstalige Gemeenschap (Ecolo): Deze punten zijn inderdaad de interessantste voor het debat van vandaag. Daarnaast is er het debat om met het oog op de volgende verkiezingen de stemprocedure te veranderen, het systeem D'Hondt aan te vullen voor de zetelverdeling en de onverenigbaarheden. Het idee dat wij, omdat wij zo klein zijn, ergens lijnen moeten trekken tussen de gemeentebesturen en de gemeenschap. We moeten de bevoegdheden van de verschillende overheden duidelijk afbakenen om geen belangenconflicten te krijgen. In die zin zijn deze kanttekeningen gemaakt.

Voor het overige zijn er punten van overeenkomst met de tussenkomsten uit de andere parlementen. Ook onze gemeenten hebben moeite met de hervorming van de zones. Bij ons is er wel minder discussie geweest over de fusie van de OCMW's en de gemeenteraden. Er is over gepraat, maar slechts beknopt.

Wij hebben in ons parlement ook over een hervorming van de gemeentelijke regelgeving gepraat. Volgens mij is het belangrijk dat de burgers kunnen deelnemen aan de besluitvorming en projecten leven kunnen inblazen. Dat is ongetwijfeld ook in Vlaanderen en Wallonië gebeurd, want de burgers hebben ook recht op medezeggenschap.

Patricia Creutz-Vilvoye, Parlement van de Duitstalige Gemeenschap (CSP): Ik ben lid van oppositiepartij CSP. Als men zegt dat burgemeesters niet meer in het parlement mogen zetelen, dan missen we volgens mij iets, want waar zullen we die deskundigheid en ervaring nu vinden? Waar zal ze vandaan komen? Volgens mij is het wat te gemakkelijk of te lichtvaardig om de burgers niet meer te laten beslissen wie zij voor welk mandaat willen.

Ik vind het belangrijk dat we binnen een politiezone een politieraad hebben waarin we kunnen overleggen. In een brandweerzone is het bij ons de burgemeester en niet de gemeenteraad die beslist. Volgens mij is er daar een gebrek aan transparantie in de besluitvorming.

Ik ben twaalf jaar schepen geweest in Eupen. Er is geen financiële compensatie voor de gemeenten, terwijl zij toch meer en meer bevoegdheden hebben. Dat is wat ik heb vastgesteld. We moeten hoe dan ook een achterstand inhalen. We moeten daarover praten, want de belangen, dat wat voor de gemeenten echt telt, moeten worden besproken en op de agenda staan. We kunnen ze alleen samen en niet elk voor zich regelen.

Edmund Stoffels, Waals Parlement (PS): Hebt u het gevoel dat het akkoord over de controle van de gemeenten en over de financiering niet wordt nageleefd? De financiering van de Waalse gemeenten zou beduidend moeten veranderen. Dat zou een verbetering a posteriori van de financiering moeten betekenen.

Eerste vraag, wij zijn niet in om het even welk kader. Wij zijn in het kader van een ondertekend akkoord. Wordt dat akkoord volgens u wel of niet gerespecteerd?

De tweede vraag gaat over de provincies. De overheveling van bevoegdheden van de provincie is een oplossing, in feite zou een gewest zonder provincie een probleem zijn, want heel wat gemeenten zouden dan niet langer deel uitmaken van het Waalse Gewest en dat zou van de ene dag op de andere een probleem zijn.

Wat met de overheveling van de financiering? Laten we niet rond de pot draaien. Ik vind dat wij daar over moeten praten.

Derde vraag. Alle Duitstalige gemeenten zijn grensgemeenten, dus dicht bij de Luxemburgse of de Franse grens. Enorm veel van onze burgers werken in een ander land. Het gaat om 10.000 tot 12.000 mensen op een totaal van 27.000. Dat is enorm. Hoe ziet u de dubbele belastingheffing? In 2003 zijn er akkoorden over de dubbele belastingheffing afgesloten met Duitsland en met het Groothertogdom Luxemburg. Zijn deze akkoorden over de dubbele belastingheffing bevredigend?

Ik zou graag andere onderwerpen aansnijden maar dat zal ik vandaag niet doen. Het zou het kader van onze besprekingen overschrijden. Is men bijvoorbeeld voor of tegen de cumulatie van mandaten?

Patricia Creutz-Vilvoye, Duitstalige Gemeenschap (CSP): Ik denk dat het niet mijn bedoeling was om een discussie die al lang geleden afgelopen is opnieuw aan te gaan of verder te zetten. Ik wou vooral uitleg geven, vooral over de ervaring die wij vanochtend hebben gehad met de Vlaamse collega's, met hun ervaring die zij in ons debat hebben ingebracht. Ik heb slechts mijn persoonlijke spijt uitgesproken en vooral mijn verlangen voor de toekomst dat wij toch de ervaring van de burgemeesters in een parlementaire bespreking zouden kunnen inbrengen, want ik merk dat het positief kan zijn.

Alexandre Miesen, voorzitter van het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap: De eerste vraag ging over het akkoord. Wij hebben gezegd dat er situaties bestaan waarin bepaalde actoren worden benadeeld, vooral op het niveau van de burgers. In feite zijn de betrekkingen tussen de Duitstalige regio en het Waalse Gewest uitstekend. Ons land heeft per slot van rekening complexe instellingen. In die omstandigheden kunnen onze gewesten het goed met elkaar vinden en worden de afspraken correct nageleefd.

Wat de voorbeelden betreft die we hebben aangehaald, zijn sommige bevoegdheden overgedragen en moeten de dotaties dus worden opgetrokken, dat is een feit. Wat de bevoegdheden van de provincies betreft, willen wij onafhankelijk zijn van de provincie Luik. Ik heb daar de redenen al voor gegeven en ik denk dat een overheveling via artikel 139 de snelste oplossing is opdat wij ons van de provincie kunnen losmaken. De verschillende parlementen moeten daarover beslissen, maar iedereen moet in zijn functie, binnen zijn partij, een inspanning leveren om de Waalse collega's te doen begrijpen dat deze maatregelen zinvol zijn.

Onze regio grenst aan Luxemburg, Frankrijk en Duitsland. Veel van onze mensen pendelen over de grens. Volgens mij is dit akkoord over de dubbele belastingheffing dus nuttig. Het is trouwens verbeterd, in elk geval met het Groothertogdom Luxemburg. De pendelaars krijgen nu een financiële compensatie. Er is de voorbije jaren veel veranderd in deze materie.

5. Toelichting door de delegatie van het Waals Parlement

Christine Poulin, Waals Parlement (PS): Het valt niet te ontkennen dat de gemeentelijke financiën jaar na jaar verder ondermijnd worden door alles wat men aan de gemeenten oplegt: de brandweerzones, de politiezones, de overhevelingen naar de OCMW's. Ik vind dat de investeringen er voor de burgers zijn. De bijzonderheid van bijvoorbeeld gemeenten als de mijne, een landelijke gemeente, is alles wat met investeringen in de wegen te maken heeft. Er wordt nooit veel over de wegen gesproken, maar ze zijn erg nuttig voor de mobiliteit.

We hebben een stadium bereikt waarin we niet meer zoals vroeger in wegen kunnen investeren. We moeten met de federale overheid overleggen om compensatiemiddelen te vinden die de gemeenten kunnen helpen om weer te investeren. Dat is ook een economische kwestie. Alle bedrijven die voor de overheid werken, hebben immers steeds minder projecten in uitvoering. Dat betekent onvermijdelijk technische of volledige werkloosheid voor hun werknemers. Het volstaat om te zien dat we vroeger drie of vier offertes voor een aanbesteding kregen en nu wel twintig, omdat de mensen geen werk hebben. Het gebrek aan openbare werken is een probleem voor het Waalse Gewest maar ook voor de andere gewesten, veronderstel ik. Het is belangrijk dat de drie gewesten het eens worden om daar met de federale overheid over te praten. De financiën van de gemeenten zijn rekbaar, maar op een dag zal het elastiek breken.

Dimitri Fourny, Waals Parlement (cdH): Om terug te komen op de federale overheid en hoe belangrijk het is dat ze aan onze vergaderingen deelneemt, is al gezegd dat een hele reeks materies aan de gemeenten overgedragen is en dat de gemeenten dus een zware last moeten dragen. Het lijkt mij belangrijk dat de federale overheid bij ons werk wordt betrokken.

Een aanvulling bij de opmerkingen van mevrouw Baltus-Möres, die ons een catalogus van goed nieuws heeft aangekondigd: er is toch ook een zorgwekkend gegeven, met name de gevolgen van de taxshift, die niet becijferd zijn. We hebben geen precieze cijfers van de federale overheid, alleen hypothesen. We weten dat het ons op het niveau van het Waalse Gewest 180 miljoen euro zal kosten, met een sterke groei in de toekomst. Er zullen directe gevolgen voor de gemeenten zijn, gevolgen die we niet hebben gemeten.

Op een gegeven ogenblik moet degene die beslist de gevolgen dragen en compensatie bieden. De gemeenten moeten dus hefboomen krijgen om er bij de federale overheid op aan te dringen dat zij haar verantwoordelijkheid opneemt wanneer ze delegeert en overhevelt. Wanneer ze beslissingen neemt met een directe weerslag op de plaatselijke besturen, is het niet meer dan rechtvaardig dat zij ook voor de financiering zorgt.

Het tweede element dat ik met onze Brusselse en Vlaamse vrienden wil bespreken, is de vraag van de cumulatie tussen de functie van burgemeester en van parlements lid. Dit is een debat dat iedereen bezighoudt, maar in Wallonië is er een inspanning gedaan en mag 25% van de parlementsleden de uitvoerende functie met het mandaat van parlements lid cumuleren, op voorwaarde dat zij een zogeheten penetratiedrempel hebben bereikt, dus in hun kieskring de hoogste score hebben behaald. Zij mogen dan de uitvoerende functie nog met de parlementaire functie cumuleren.

Wilt u deze methodologie, deze manier van denken volgen? Ik doe deze oproep omdat ik vind dat iedereen op een gegeven ogenblik een gelijkaardige status zou moeten hebben. Het is ook een manier om de zaken wat meer transversaal te bekijken.

Derde element, met betrekking tot de provincies. Het is waar dat u het debat hebt geopend. In Wallonië komt de vraag naar de relevantie van de provincies telkens weer terug. Ik benadruk dat de provincies bepaalde bevoegdheden hebben moeten afstaan, onlangs nog de bevoegdheid inzake huisvesting. Beetje bij beetje neemt men de provincies hun bevoegdheden af.

Maar de realiteit van de provincies wordt in de verschillende regio's anders gezien. Ik neem als voorbeeld de regio van Luxemburg, die ik goed ken en waar ik vandaan kom. De provincie heeft er een reële meerwaarde, omdat ze een hele reeks beleidsmaatregelen bundelt, onder meer op het economische vlak met haar intercommunales. In Luxemburg heeft Idelux echte mogelijkheden om projecten op provinciale schaal te ontwikkelen, te starten en te steunen. Er zijn de ziekenhuizen, Vivalia, die ook op het volledige grondgebied van de provincie werken. Ik wil maar zeggen dat de provincie meetelt in Luxemburg, dat ze iets vertegenwoordigt. Omgekeerd spelen andere provincies misschien een minder grote rol.

Het debat of de provincies in de toekomst wel of niet moeten blijven bestaan, lijkt mij een debat dat nog lang zal gevoerd worden en zal moeten rijpen. Er zijn hoe dan ook keuzes gemaakt over de beperking van hun bevoegdheden. Dat wil ik wel signaleren.

Voor het overige meen ik dat een herziening van de ESR-normen nuttig zou zijn. De strijd wordt vanuit Wallonië gevoerd. De plaatselijke besturen moeten die strijd kunnen steunen om te trachten een herziening te verkrijgen, dat is niet meer dan eerlijk. Hier in Wallonië hebben gemeenten die geen bijstand krijgen van het Gewestelijk Hulpcentrum voor Gemeenten – dat wij hier het CRAC noemen – een investeringscapaciteit buiten hun begroting van 180 euro per jaar en per inwoner. De gemeenten die aan het CRAC onderworpen zijn, hebben een investeringscapaciteit van 150 euro per jaar en per investering. U begrijpt dat dit beperkingen oplegt aan de territoriale ontwikkeling van de gemeenten in termen van investeringen en dat er dus een herziening nodig is. We zouden de strijd om die herziening te krijgen samen moeten voeren.

Tot slot wil ik benadrukken dat volgens ons de intercommunales instrumenten zijn die grote projecten kunnen dragen, onder meer in het kader van de landelijkheid. Als we de provincies niet hadden, zou de ontwikkeling die we kennen uitgesloten zijn. Voor ons is dat onontbeerlijk en ook hier is de redenering van de 'levensbekkens' zich aan het ontwikkelen. Ze maakt het mogelijk om de grenzen van de provincies te overschrijden. Ik geef een voorbeeld dat ik goed ken, in de streek van Marche-en-Famenne, waar een gemeenschap van gemeenten zich heeft ontwikkeld in het levensbekken van Famenne, voor een stuk met de provincie Luik, de provincie Namen en de provincie Luxemburg. Ze hebben grootschalige projecten opgezet die de ontwikkeling van een hele streek mogelijk maken.

Dit denken is zich overal in Wallonië aan het ontwikkelen. Het betekent een meerwaarde in termen van samenwerking over de gemeenten heen of tussen de gemeenten. Wij zijn echt aan het nadenken over de schepping van een bijzonder statuut voor dit type initiatief, dat het debat over nieuwe fusies van gemeenten, dat nu niet op de agenda staat, kan omzeilen.

Ik wil besluiten met de fusie van gemeente en OCMW. Er is daarnet in dit verband gezegd dat er in het begin van de legislatuur pogingen daartoe geweest zijn. De onderhandelaars hoopten op vooruitgang, maar in dit stadium is het debat nog niet gerijpt. De vragen die Isabelle Durant daarnet heeft aangehaald, zijn fundamentele vragen die trouwens ook door de federatie van Waalse OCMW's gesteld zijn, vragen over het nabijheidsbeheer van de meest kansarme personen, hun bijzondere statuut, het geheim op het vlak van het beheer van de dossiers.

Die vragen zijn gesteld en de enige vorderingen betreffen de gezamenlijke vergaderingen van de adviseurs van de OCMW's, de aanwezigheid van de voorzitters van de OCMW's in de colleges en ten slotte een regeringsbesluit dat gemeenten met minder dan 10.000 inwoners de mogelijkheid geeft om over een onafhankelijke ontvanger te beschikken voor zowel de gemeente als het OCMW. In het verleden waren dit taken voor de zogenaamde gewestelijke ontvangers, wat problemen schiep in termen van beschikbaarheid, competentie en efficiëntie, daar moeten we duidelijk over zijn.

Het debat blijft volledig open. Wij hebben veel belangstelling voor de manier waarop u werkt en voor uw evolutie inzake de toenadering tussen de gemeenten en de OCMW's. Wij zullen graag op dat onderwerp terugkomen.

Carine Lecomte, Waals Parlement (MR): Ik hoor Charles Picqué graag zeggen dat ons federalisme een troef is, op voorwaarde dat er voldoende ruimte voor een dialoog bestaat. De vergadering van deze Samenwerkingscommissie is daar een mooi voorbeeld van, op voorwaarde dat de federale parlementsleden erbij worden betrokken.

Mijnheer Picqué, ik ben het met u eens: als het goed gaat met de gemeenten, gaat het goed met de gewesten en gaat het goed met België.

Mevrouw Durant, Brussel is inderdaad Wallonië en Vlaanderen niet. Alleen u kunt de volledige impact van uw demografische groei begrijpen, ook omdat het vooral kansarme personen betreft.

Wij vinden net als u dat de overheidsinvesteringen moeten worden aangemoedigd. Het klopt dat de vastgelegde investeringsbakens ook in Wallonië de overheidsinvesteringen kunnen afremmen. Wij vinden hoe dan ook dat ze moeten worden bepaald in een meerjarenlogica voor de duur van de legislatuur. Ik zou in dit verband graag de mening van onze Vlaamse vrienden kennen.

Gilles Mouyard, Waals Parlement (MR): De vergadering van vandaag zal in elk geval het voordeel hebben dat ze ons eraan herinnert, als dat nog nodig was, dat wij op het niveau van de gewesten echt over alle hefboomen beschikken om het plaatselijke bestuur eventueel te moderniseren. Een goed functionerend plaatselijk bestuur kan de plaatselijke financiën op verschillende manieren beïnvloeden.

Op het niveau van het Waals Parlement zou ik liever de verschillende spelers van de meerderheid laten spreken, want ik had het vandaag graag met u gehad over een aantal hervormingen van de huidige Waalse Regering voor de vernieuwing van het beheer van de plaatselijke besturen. Maar ik moet vaststellen dat die zeer schaars zijn. Er werd daar even op ingegaan in de gewestelijke beleidsverklaring maar in de praktijk schieten erg weinig dossiers op.

Één emblematisch dossier is daarnet ter sprake gekomen, dat van de fusie van de gemeenten en OCMW's. Sommige mensen hebben snel gedacht dat die fusie onmogelijk zou zijn. Wat bij een ander kan, moet ook bij ons kunnen. Elke hervorming kan moeilijk zijn of als moeilijk worden beschouwd. Zodra men er goed over nadenkt, ze bespreekt, men er overleg over pleegt, kan men vooruitgang boeken. Ik schaam mij vandaag een beetje omdat ik u in deze materie geen groot nieuws over Wallonië kan vertellen.

U hebt al begrepen dat mijn tussenkomst een beetje een boutade is, want wanneer de collega achter mij, die deel uitmaakt van de meerderheid, over de taxshift spreekt, zit hij niet in de federale meerderheid, terwijl ik, of toch mijn partij, wel in de federale meerderheid zit. We hebben dat in ons debat van vandaag tot nu toe min of meer genegeerd, maar we weten heel goed dat de oude reflexen weer zullen

opduiken wanneer we de discussie willen verdiepen. Wat het gewest doet, bevalt mij niet erg, omdat ik er niet aan deelneem, enzovoort, en vice versa.

Het idee om de federale collega's te laten deelnemen aan de gesprekken, is volgens mij een goede zaak. Dat is een eerste punt. Ten tweede, mijnheer de voorzitter, heren voorzitters, zullen we op een gegeven ogenblik onze werkzaamheden duidelijk moeten omschrijven. Dat zal het voordeel hebben dat we af en toe zullen kunnen discussiëren en ervaringen uitwisselen, en daarna misschien samen een stukje eten, maar ik twijfel of het verder zal gaan dan dat. Toch moeten wij de geweldige kans die we vandaag hebben, gebruiken om vooruit te gaan.

Het zou interessant zijn om over de verdelingscriteria van het Gemeentefonds te kunnen praten. Om te zien wat er in de verschillende gewesten gebeurt. Waarom heeft een gewest het ene in plaats van het andere criterium gekozen? Zijn de criteria indertijd op een serene manier bestudeerd, of heeft men ze om eerder politieke redenen ingevoerd, omdat een minister die aan de besprekingen deelnam misschien burgemeester van een grote stad of van een wat meer landelijke gemeente was? Als we de verschillende criteria zouden onderzoeken, erover zouden praten en van gedachten zouden wisselen, zouden we een en ander kunnen objectiveren en zou onze denkoefening toch iets positiefs opleveren.

Tot besluit wil ik zeggen dat ik blij ben met deze heel aangename bijeenkomst, deze opportuniteit voor ons allemaal, maar nu moeten we concreter worden en onze werkzaamheden een beetje omschrijven.

André Antoine, voorzitter: Een kleine opmerking. Er is natuurlijk niet alleen de huidige regering, er is ook de regering die eraan voorafging.

Ik wil onze Brusselse, Vlaamse en Duitstalige vrienden duidelijk maken dat er ingrijpende veranderingen geweest zijn. Op het vlak van de gemeenteraadsverkiezingen levert de grootste meerderheidspartij automatisch de burgemeester en binnen die partij is de verkozen met het grootste aantal stemmen automatisch de burgemeester. Als hij die benoeming zou weigeren, kan hij zelfs geen schepen meer worden, behalve als hij niet bij de drie eersten was.

Aan de Waalse kant bestaat er al een wil, en dat is een echte verandering, om te trachten de verkozen met de meeste stemmen op de sterkste lijst te consolideren. Er zijn geen onderhandelingen meer in de zin van "jij krijgt de burgemeester, ik krijg meer schepenen". Nee, het decreet organiseert de verdeling.

Wij hebben de overdracht van stemmen behouden en niet de sleutel-D'Hondt, en de overdracht van de kopstemmen (lijststemmen) speelt slechts voor nog de helft mee. Dat is een manier om te trachten de door de kiezers uitgedrukte wens beter te respecteren. Vervolgens is er de beslissing om het aantal schepenen in de colleges te beperken. Bij de volgende verkiezingen zullen er in een aantal gemeenten minder schepenen zijn.

Ik zeg dit bij wijze van correctie, omdat er niet alleen de laatste maanden van de legislatuur zijn, maar ook alles wat in het verleden is beslist. Dat geldt voor het gemeentelijke niveau en het is waar dat er verscheidene voorstellen van decreet geweest zijn om de OCMW's en de gemeenten te fuseren of dichter bij elkaar te brengen.

Het eerste idee heeft niet het succes gekend dat sommigen wensten of verhoopten. Anderzijds kan men onder meer op het administratieve vlak toenaderingen organiseren, ook al zijn er nog altijd twee raden en is er nog altijd een OCMW-voorzitter. Maar die zetelt voortaan in het college en kan zelfs andere verantwoordelijkheden als schepen hebben. Iemand kan heel goed voorzitter van het OCMW én schepen

van sport of cultuur zijn. De verantwoordelijke voor het OCMW is nu veel meer geïntegreerd.

Op het provinciale vlak zijn er belangrijke veranderingen geweest. Het aantal bestendig afgevaardigden is verminderd. Het hangt vandaag af van de omvang, maar als ik mij niet vergis, is het maximaal drie, met de mogelijkheid van een vierde, terwijl we vroeger zes afgevaardigden hadden die we bestendig noemden maar die nu provinciaal zijn. Het maximum is nu vier, maar we hebben vooral het aantal provincieraadsleden beduidend verminderd, het is bijna gehalveerd. Er zijn vandaag veel minder provincieraadsleden dan vroeger.

Een derde element op het vlak van de provincies zijn de bevoegdheden voor huisvesting en energie, die de provincies ontnomen zijn. Er is een bijkomende heffing ingevoerd, 10% van het Provinciefonds, die trouwens tot 20% zal stijgen. Ze zal verplicht bovengemeentelijke projecten moeten steunen. De provincies moeten niet alleen meewerken maar ook een subsidiërende overheid zijn voor projecten die het kader van één enkele gemeente overschrijden.

Er bestaan nog discussies, een beetje zoals in Vlaanderen. De houding tegenover de provincies verschilt zeer sterk naargelang de regio. Ik kom uit Waals-Brabant, dicht bij Brussel. De provincie staat bij ons veel meer ter discussie dan bijvoorbeeld in de provincie Luxemburg. Maar er zijn nog discussies over welke bevoegdheden de provincies wel of niet zullen behouden.

Een derde element dat beduidend veranderd is, is de bovengemeentelijke samenwerking. De intercommunales zijn met de helft verminderd, dat is een grote inspanning die onder de vorige legislatuur werd geleverd, en er is sprake van evenredigheid met betrekking tot de gemeentelijke verkozenen. Met andere woorden, de intercommunales worden samengesteld volgens de apparentering van de politieke verkozenen. Zelfs iemand die verkozen is op een lijst gemeentebelangen, een lijst van de burgemeester, van gemeentelijke eendracht, kan op de avond van de verkiezingen zeggen: "Ik sluit me aan bij deze of gene nationale partij.". Afhankelijk van de som van het aantal gemeenteraadsleden bepaalt dat de raad van bestuur en de directie van de intercommunales. Dat is uiteraard een belangrijke verandering inzake het aantal intercommunales en de manier waarop ze worden samengesteld om ze dichterbij de gemeenten te brengen.

Ten slotte een laatste punt. In 2008 werd een hervorming van het Gemeentefonds doorgevoerd, die zes jaar later werd geëvalueerd. We moeten erkennen dat een aanpassing van het Gemeentefonds nodig is, dat het meer middelen moet krijgen, want dat anders de winst van de één ten koste gaat van het verlies van de ander. De verliezers vinden dat altijd een schande, ook als de criteria objectief zijn.

Deze regering heeft een beslissing bevestigd om het Gemeentefonds met 1% boven op de inflatie te verhogen. Dit is dus een uitgave die op het Waalse niveau prioriteit krijgt. Er is een vorm van herfinanciering geweest die vandaag 22% bereikt tegenover wat in 2008 het geval was. Bij ons volgt het Gemeentefonds in essentie fiscale criteria, want als ik de verschillende lagen van de externe inbreng of het fiscale rendement optel, komen we aan bijna 82%. De gemeenten moeten antwoorden: "Bent u een rijke gemeente of geen rijke gemeente?". Daarna zijn er enkele correcties, vooral als de gemeente de hoofdplaats van een arrondissement of een provincie is. Als u een gemeente met een geringe bevolkingsdichtheid bent, is er een positieve correctie.

Het laatste criterium, dat trouwens in de evaluatie door het bestuur ter discussie werd gesteld, is misschien het enige element waarover er een echt debat bestaat. We hebben in het Gemeentefonds een stimulans voor de sociale huisvesting voorzien. We hebben een zeer uiteenlopende distributie van de openbare woongelegenen-

heid. Sommige gemeenten hebben veel sociale woningen, soms meer dan 10% of zelfs meer dan 20%, andere hebben er helemaal geen. We hebben een zogeheten schijf voor de voorraad ingevoerd, met andere woorden: "hoeveel openbare woongelegeheid hebt u?". En dan een bonusschijf: "hoeveel openbare woongelegeheid hebt u gecreëerd?". Afhankelijk van de evolutie van de hoeveelheid sociale woongelegenheden, krijgt men meer van het Gemeentefonds.

We hebben twee afwijkingen vastgesteld. De eerste afwijking is die van de gemeenten die zeggen dat ze openbare woongelegeheid zullen scheppen, zodat ze geen sanctie krijgen, maar het niet doen. Op die manier trekken ze geen bevolkingsgroepen aan die men, ik houd niet van de uitdrukking, 'moeilijk of arm' noemt.

Het andere probleem – en in dat opzicht hebben sommige Waalse gemeenten punten van overeenkomst met Brussel, maar niet in dezelfde verhouding, dat geef ik toe – is de evolutie van het aantal gezinnen, want het gaat om de verhouding tussen de hoeveelheid sociale woningen en het aantal gezinnen. Er is dus een verhouding particuliere versus sociale woongelegeheid. Nu stijgt in sommige gemeenten de bevolking zo sterk dat men die verhouding tussen particuliere en sociale woningen niet in stand kan houden. Dat betekent dus dat sommige gemeenten, gewoon als gevolg van de inschrijving in de gemeente, hun percentage sociale woningen zien dalen. Ze worden dan gesanctioneerd, ook al hebben ze geprobeerd om meer openbare woongelegeheid te scheppen.

Deze criteria bestaan sinds zes jaar, met bepaalde aanpassingen. De regering had vorig jaar een soort bijzondere solidariteit ingevoerd, een aanvullende dotatie voor de gemeenten met het hoogste belastingtarief, omdat zulks een teken van een moeilijke sociale realiteit kon zijn, maar ze werd met een begrotingsruiter ingevoerd. Iedereen weet wat het is en niemand heeft het echt gezien, en toen die maatregel werd toegepast zijn er veel reacties gekomen, want niet zozeer het tarief was belangrijk maar wel de verhouding van het percentage of de centiem. Daaraan zien we of de ene gemeente rijker is dan de andere, niet aan het belastingtarief. Voor de begroting 2016, heeft de regering die aanvullende dotatie laten vallen, omdat ze uit alle hoeken kritiek had gekregen. Het was niet alleen meerderheid tegen minderheid.

Ik vertel dit allemaal niet om de heer Mouyard tegen te spreken, want hij heeft in grote lijnen gelijk, maar alleen om u een totaalbeeld te geven van de evolutie van de plaatselijke besturen in Wallonië, die in de tien voorbije jaren beduidend veranderd zijn.

Wat de fusie van de gemeenten betreft: sommige mensen dromen ervan maar niemand van ons gelooft er echt in. Ze zou hoe dan ook bij ons, in Wallonië, een volksraadpleging vereisen, opdat de mensen zouden kunnen zeggen of ze het wel of niet willen. Het is niet echt onze eerste zorg.

6. Conclusies

André Antoine, voorzitter: Om misschien aan te sluiten op de interpellatie van de heer Mouyard, heb ik even de tijd gehad om snel de andere voorzitters te raadplegen. Het is zo dat wij met ons vieren hadden afgesproken om een blanco pagina te voorzien, want u bent het die over de werkzaamheden beslist. Wij zijn hier niet om u een methode op te leggen. Dit was een experiment dat we wilden delen en we wilden u ook horen.

In verband met wat gesuggereerd is, zouden wij met ons vieren tijdens de volgende conferentie van de voorzitters, die zeer binnenkort zal plaatsvinden, mijnheer de griffier, onze federale vrienden kunnen voorstellen om zich bij ons te voegen. Elk van onze vergaderingen heeft een commissie kunnen aanstellen om haar in onze

werkzaamheden te vertegenwoordigen, maar voor de federale overheid zou dat de Commissie Binnenlandse Zaken of Financiën kunnen zijn, dat moeten zij beslissen. Maar we zouden hen dus kunnen uitnodigen. Dat zullen wij vragen, maar wij kunnen het niet opleggen. Het is een wens die wij te kennen zullen geven. We zouden ook de Senaat erbij kunnen betrekken. Voor mij is dat geen probleem, maar ik denk dat men goed heeft begrepen dat er zaken zijn waarvoor we het federale niveau niet kunnen missen.

Ten tweede wil ik terugkomen op de ESR-normen, want die heb ik indertijd als minister van Begroting als zeer pijnlijk ervaren. Wij zouden – als we het allemaal zouden aanvaarden – in naam van onze vier parlementen een brief kunnen sturen om een Europese commissaris uit te nodigen om zijn mening te komen geven. We hebben veel moeilijkheden. We hebben Eurostat gehoord. Ik beken dat het een dialoog was tussen mensen die elkaar niet wilden of konden begrijpen. Het was alsof politici met boekhouders praatten. Neem mij niet kwalijk, ik heb veel respect voor boekhouders, maar het kwam helemaal niet overeen met onze verwachtingen en met de problemen. Ik geef daar een voorbeeld van dat bij ons dramatisch zal zijn, met name de rusthuizen. Wij zijn vandaag niet langer in staat om met 180 euro per inwoner een rusthuis te financieren. Dat is onmogelijk. Dat betekent dus met andere woorden dat er alleen nog particuliere rusthuizen zullen zijn. Daar heb ik niets op tegen, maar we kennen hun tarieven en hun niveau van begeleiding.

Als we dat aan Eurostat uitleggen, zeggen zij: "Wij passen alleen maar de regels toe. Ga praten met de mensen die ze maken.". Zouden wij kunnen afspreken – ik richt mij tot Alexander, Charles en Jan – om een of twee Europese commissarissen die met dit probleem belast zijn uit te nodigen, zodat alle parlementen van dit land met de Europese Commissie kunnen praten.

Als wij elk apart een commissaris uitnodigen, is de kans klein dat hij komt. Maar als alle parlementen samenwerken om hem of haar te ontmoeten, denk ik dat we echt een debat kunnen hebben. We hebben al geprobeerd om een beslissing van de Conferentie van de Europese Regionale Wetgevende Assemblees af te dwingen, maar er is altijd veel tegenstand van Duitsland en vooral van de afgevaardigde uit Beieren die er een probleem in ziet. Ik denk dat het de moeite loont, als we allemaal samen beslissen om die ontmoeting te hebben. Onze krachten bundelen zal volgens mij onze enige kans zijn om de commissaris naar hier te krijgen.

Ten derde heeft de heer Mouyard voorgesteld dat we grondiger te werk moeten gaan. Ik richt mij tot mijn collega's: zouden we een vergadering aan alleen het Gemeentefonds kunnen wijden? Hoe organiseert u het? Hoe zal het evolueren? We zouden een technicus kunnen uitnodigen, de specialist van Belfius die alle gemeentebegrotingen van de gewesten verzamelt, om gedetailleerd te kijken hoe de criteria werken en om ze te evalueren. Bij ons is dat gebeurd. Wij kunnen de resultaten dus ter beschikking stellen. Dat zou het derde onderwerp kunnen zijn.

Dus een ontmoeting met het federale niveau – dus over de politiezones, de hulpverleningszones, de taxshift enzovoort –, een over de gewestelijke dotaties, een andere met Europa, en de heer Picqué wenste ook dat wij tijdens een volgende vergadering de mobiliteitsproblemen zouden bespreken, een heel ander onderwerp dan de gemeenten, maar dat is wat wij – ik beken het – met ons vieren hadden afgesproken. Maar wij willen niets opleggen. Wij zijn allemaal gelijken, parlementsleden, maar we proberen onderwerpen te formaliseren die ons allemaal aangaan en waarover elke uitwisseling van kennis en ervaring nuttig kan zijn voor ons allemaal.

Dit zijn de vier thema's die wij voorstellen, volgens de modaliteiten die we voor het gemak zullen afspreken, maar andere opmerkingen of voorstellen zijn welkom.

Isabelle Durant, Brussels Parlement (Ecolo): Ik ben het volledig met uw voorstellen eens, maar ik zou bovendien willen vragen om misschien ook een of twee Europese commissarissen uit te nodigen wanneer we die vergadering houden. Wij hebben al een commissaris in Brussel uitgenodigd, maar we zouden kunnen proberen om er twee te krijgen en misschien ook, waarom niet, vertegenwoordigingen of vertegenwoordigers van de Duitse Länder. U weet dat ze in Brussel gebaseerd zijn. We zouden enkele vertegenwoordigers van Duitse Länder of andere regionale vertegenwoordigingen kunnen zoeken. Ze hebben allemaal een basis in Brussel. Het zou ook interessant zijn om een wat meer Europese klank te horen dan alleen die van de Belgische gewesten.

Ten tweede, wat de dotaties aan de gemeenten betreft, denk ik dat we moeten vermijden dat het te technisch wordt, want volgens mij zullen de verkozenen dan niet of minder komen. We moeten het voldoende politiek houden. De uitdaging bestaat er dus in dat we aan de ene kant niet te technisch mogen worden en aan de andere kant voor een echte toegevoegde waarde moeten zorgen. Anders zal er wat vermoeidheid ontstaan of zullen we misschien allemaal andere imperatieven hebben.

Ten derde zou ik aan de mobiliteit die de heer Picqué voorstelt, maar dan op een later tijdstip, de experimenten met buitenparlementaire democratie willen toevoegen. Wallonië heeft een vrij interessante oefening gemaakt – men hoeft het niet eens te zijn over de inhoud – over het vraagstuk van het CETA. Ik stel dus voor dat we werken rond de democratische betrekkingen van onze parlementen, die vaak een vrij slecht imago hebben bij de bevolking. Want helaas krijgen de instellingen, terecht of onterecht, steeds minder vaak een goede pers. We zouden kunnen kijken welke initiatieven in of rond onze verschillende parlementen goed werken, voor de relatie met de burgers, het maatschappelijk middenveld, de parlementen en de media in het algemeen. Dat is een andere suggestie waarover we volgens mij een interessant debat zouden kunnen houden.

Benoît Cerexhe, Brussels Parlement (cdH): Ik vind dat u een goede agenda voorstelt. Ik ben iets sceptischer over de discussie over het Gemeentefonds, ten eerste omdat ik het zeer technisch vind en ten tweede omdat ik begrijp dat u het aan de Waalse kant onlangs hebt gewijzigd. We hebben dat eind december in Brussel gedaan. Dat is heel recent. De regering heeft een beslissing genomen. U weet hoe moeilijk dat is, het is een evenwichtsoefening. Wij kunnen natuurlijk onze ervaring met de anderen delen. Maar Brussel heeft deze oefening dus nog maar heel onlangs gemaakt.

Jan Peumans: Ik vind dat we eveneens een uitwisseling zouden moeten hebben over de maatregelen die we zullen nemen in het kader van de klimaatproblematiek.

Emmanuel De Bock, Brussels Parlement (DéFI): Ik ben blij met uw besluiten. Ik meen dat we ook voor het klimaat en met betrekking tot de taxshift de actuele debatten misschien moeten depersonaliseren. De taxshift is inderdaad een voorbeeld. Waarom? Omdat toen er bijvoorbeeld enkele jaren geleden federale maatregelen voor het milieu werden genomen, de burgers belastingverlagingen kregen, met een impact op onze financiën. Niemand heeft dat betwist.

Er bestaat inderdaad een verwachting dat we het misschien beter hadden kunnen doen, maar morgen zullen er weer andere debatten komen over de afschaffing van niches of de toevoeging van niches. Misschien moeten we in een meer constructieve geest werken en echt proberen om een debat te vermijden dat bestaat maar dat hier niet op zijn plaats is. Het is de bedoeling dat we beter anticiperen op wat kan gebeuren. Ik denk bijvoorbeeld dat de huidige perceptie van de onroerende voorheffing in dit opzicht veel belangrijker is. Het geld is nog niet door de federale overheid aan de gemeenten overgemaakt. Dat lijkt me veel belangrijker en het

heeft een reële prijs, ongeacht de meerderheid. Het is een realiteit die ons in een moeilijkere financiële situatie plaatst. Gelukkig zijn de rentevoeten laag. Maar in de praktijk is er toch een grote impact. We moeten dat aan elkaar kunnen toegeven, ongeacht onze positie in meerderheid of oppositie op de verschillende beleidsniveaus.

Annemie Maes, Brussels Parlement (Groen): Ik steun deze vraag om over het klimaat te praten. Gisteren heeft de Senaatscommissie voor de Transversale Aangelegenheden over aanbevelingen gestemd en werden ze vrijwel unaniem goedgekeurd. Een van de aanbevelingen is een interparlementair consensusorgaan voor de gehele klimaatproblematiek. De vraag van Jan Peumans ligt in lijn met de aanbevelingen van de Senaat. Alle vertegenwoordigers van de gemeenschappen en de gewesten hebben voor de aanbeveling gestemd.

André Antoine, voorzitter: Ik probeer alle voorstellen te verzamelen. Ik zeg 'ik', want we zijn in Namen, maar wanneer we in Brussel zijn, zal iemand anders die taak vervullen.

Ik stel vast dat we het eens zijn over een ontmoeting met de Europese Unie, misschien zelfs uitgebreid met andere delegaties, over de ESR-boekhouding. Ik herinner eraan dat de PPP's geëvolueerd zijn, nu er een nieuw memorandum verschenen is. Voor het overige heeft Vlaanderen groen licht gekregen voor het onderwijsproject en de kanaalbruggen. Dat is al veel beter. Eurostat volgt nu voor iedereen dezelfde regels, wat vroeger niet het geval was.

Er bestaat een consensus om met onze vrienden van het federale niveau te praten, over het kadastraal inkomen en – ik zeg dit buiten elk politiek overleg om – over de vastgestelde vertragingen in de doorstortingen van de belastingen. Dat is een tweede element.

Ik zie dat de meningen over het Gemeentefonds verdeeld zijn. We zouden misschien via de griffiers, ik richt mij tot hen, informatie kunnen uitwisselen. We zouden dan ten minste documentatie hebben en daarna kunnen kijken of er wel of geen belangstelling bestaat. Want dit zijn hoe dan ook zaken waarin we elk autonoom zijn, met onze eigen snelheid en ons eigen oordeel.

Mijnheer Mouyard, de documentatie zal ter beschikking worden gesteld. We zullen daarna kijken of men nog zin heeft om dit punt te bespreken. Ik voel aan dat men het daar niet noodzakelijk over eens is.

Ik denk dat iedereen het wel eens is over het thema van de mobiliteit. We zullen er het klimaat aan toevoegen, want ook daar zijn er een aantal uitdagingen.

We zouden dus vier thema's hebben. Vindt u het goed dat de voorzitters het over de agenda's eens worden? Want we willen natuurlijk niet dat het ten koste gaat van onze gebruikelijke en traditionele commissies. Misschien moeten we wat meer tijd uittrekken, want we zijn vandaag om 10 uur begonnen en we hebben al meer dan drie uur gewerkt. Vertrouw ons. We willen u echt niets opdringen, het is alleen maar de bedoeling om de agenda's op elkaar af te stemmen, als u dat goedvindt.

Mercedes VAN VOLCEM,
voorzitter

Marnic DE MEULEMEESTER,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

APE	aide à la promotion de l'emploi
btw	belasting over de toegevoegde waarde
CALRE	Conference of European Regional Legislative Assemblies
CETA	Comprehensive Economic and Trade Agreement
CRAC	centre régional d'aide aux communes
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
Eurostat	statistical office of the European Union
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IRIS	Interhospitalenkoepel van de Regio voor Infrastructurele Samenwerking
IT	informatietechnologie
KUL	Katholieke Universiteit Leuven
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
PPP	public-private partnership